Beleidsregel Osse Maatlat

Criteria voor een groene, klimaatadaptieve en biodiverse leefomgeving

17-06-2025

GEMEENTE OSS

SWECO

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	Osse Maatlat
Projectnummer	51019254
Klant	Gemeente Oss
Auteur	Carl Geuljans, Gijs Meijer, Joeri Meliefste
Gecontroleerd door	Renske ter Horst
Vrijgegeven door	
Datum	17-6-2025
Documentreferentie	

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding en doel 4
1.2 Hoe werkt de Osse maatlat? 4
1.3 Leeswijzer 7

2 Thema's en onderbouwing criteria van de Osse Maatlat 8
2.1.1 Klimaatadaptatie: 8
2.2 Vergroening 9
2.3 Biodiversiteit 11

3 Criteriatabel Osse maatlat 14
3.1 Groencriteria 14
3.2 Biodiversiteit 15
3.3 Klimaatadaptatie 17

4 Doelsoorten, deelgebieden, landschapszones, groene hoofdstructuur 20
4.1 Inleiding 20
4.2 Verdeling deelgebieden 20
4.3 Deelgebieden, huidige situatie groen en doelsoorten 21
4.3.1 Inleiding 21
4.3.2 Uitbreidingen 22
4.3.3 Centrum/Spoorzone 22
4.3.4 Woonwijken versteend 23
4.3.5 Woonwijken groen 23
4.3.6 Woonwijken zeer groen 24
4.3.7 Bedrijventerreinen 24
4.3.8 Dorpen 25
4.4 Landschapszones 26
4.4.1 Landschapszone Dekzandrug 26
4.4.2 Landschapszone Dekzandrand 27
4.4.3 Landschapszone Komgebied 27
4.4.4 Landschapszone Oeverwal 28
4.5 Groenblauwe hoofdstructuur 28
4.6 Doelsoorten 30

5 Behoud bestaand groen en compensatie (bestaand) groen 32
6 Realisatie criteria Osse Maatlat buiten plangebied 35

Bijlage 1: Visualisaties groene biodiverse en klimaatrobuuste wijken 38
Bijlage 2: Folderboekje Criteriatabel 39
Bijlage 3: Biodiversiteit en nulmeting met natuurpunten 40
Nulmeting biodiversiteit 41
Flora en fauna 41
Natuurpunten 43
Natuurtypen 44
Natuurpunten 46

Bijlage 5: Landelijke Maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving 49
Bijlage 6: Tabel data Groene stad Challenge 51
Bijlage 7: Excel tabel toetsing Osse maatlat 52

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor u ligt de beleidsregel Osse maatlat. De Osse maatlat is een beleidsinstrument dat inzichtelijk maakt in welke mate een ruimtelijk plan voldoet aan de doelen rondom klimaatadaptatie. Bovendien leggen we een ondergrens vast waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

De criteria in de Osse maatlat zijn de lokale uitwerking van de in 2023 gepubliceerde landelijke maatlat: Groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving (zie bijlage 5). De landelijke maatlat is echter nog niet zodanig uitgewerkt dat het ook concrete criteria bevat. In de landelijke maatlat zijn richtlijnen opgenomen die voor de lokale situaties nog concreet moeten worden gemaakt met criteria of uitgangspunten. Hierbij is bijvoorbeeld de bebouwingsdichtheid (mate van verstening) of de aanwezigheid van groen in een wijk of de bodemsoort van belang. Daarom is een lokale doorvertaling nodig per gemeente. Om die reden is de Osse Maatlat ontwikkeld.

De Osse maatlat zorgt voor integratie van de thema's klimaatadaptatie, vergroenen en biodiversiteit. Aangezien de maatregelen in deze thema's sterk in elkaars verlengde liggen, zorgt dit voor een samenhangend maatregelenpakket waarbij gebruik wordt gemaakt van de synergie van de maatregelen. De methodiek geeft daarnaast ruimte voor maatwerk zodat er ruimte blijft voor vernieuwende en onderscheidende plannen.

In de Osse maatlat is het bebouwde gebied van de gemeente Oss in kenmerkende deelgebieden verdeeld. Per type deelgebied is een kader gedefinieerd waar nieuwe ontwikkelingen aan moeten voldoen. Het kader bevat de criteria voor de transitie naar een groene en gezonde gemeente, met een stedelijk gebied dat robuust is ingericht tegen het veranderende klimaat en bijdraagt aan het herstel van biodiversiteit.

Met de maatlat willen we zorgen dat Oss een nog mooiere, groene en toekomstbestendige gemeente wordt. Zodat ook de komende generaties veilig en prettig kunnen wonen en kunnen genieten van al het moois dat Oss te bieden heeft.

1.2 Hoe werkt de Osse maatlat?

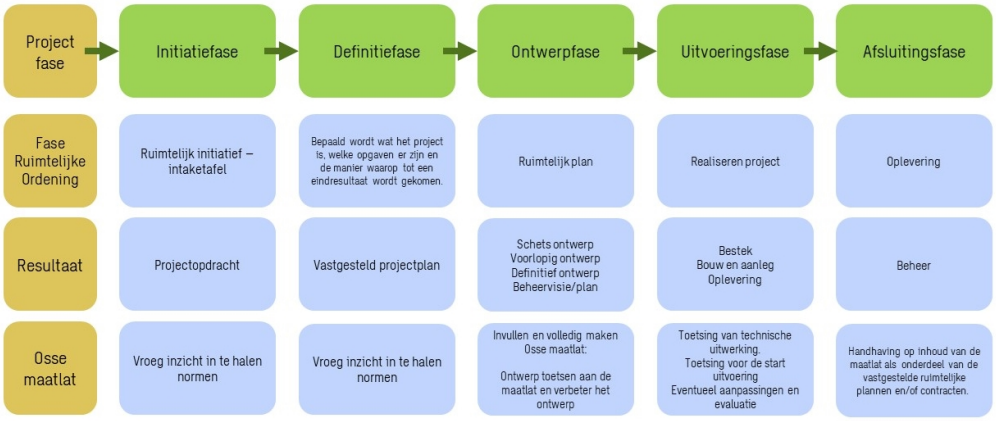
De Osse maatlat bestaat uit verschillende thema's met specifieke criteria. Door projecten langs de maatlat te leggen, wordt getoetst of en hoe ze voldoen aan deze criteria. Initiatiefnemers kunnen dit doen door de maatlat in te vullen, hiervoor is een separaat excel-bestand beschikbaar. In dit bestand kunnen eenvoudig alle criteria en toelichting daarop ingevuld worden en getoetst in hoeverre eraan voldaan wordt. De thema's en criteria zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3 en opgenomen in het folderboekje van bijlage 2.

Waarop is de Osse maatlat van toepassing?

De criteria van de Osse maatlat gelden in principe voor alle ruimtelijke ontwikkelingen met een projectgebied groter dan 500m2 of projecten vanaf 2 woningen. De criteria zijn van toepassing voor de gemeente zelf, maar ook voor projectontwikkelaars, wooncorporaties en initiatiefnemers. Het zijn regels voor

de openbare ruimte, maar ook voor panden en particuliere gronden. Niet alle criteria zijn van toepassing voor elk type ontwikkeling, dit is maatwerk per locatie.

De Osse Maatlat wordt in verschillende fases van projecten en ruimtelijke ontwikkelingen toegepast. Vanaf de initiatieffase, via de definitiefase en ontwerpfase tot en met de uitvoering en oplevering. In elke fase wordt de Osse Maatlat door de initiatiefnemer ingevuld en onderbouwd op welke wijze er invulling aan wordt gegeven en voldaan aan de criteria. In elke fase is er contact met de gemeente en wordt de maatlat gezamenlijk doorlopen en besproken. Zo kan klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit vanaf het begin tot aan de oplevering en beheerfase geborgd worden. Er zullen altijd lokale en specifieke kenmerken zijn die elke ontwikkeling anders maken. In de maatlat is daarom ook ruimte voor maatwerk.

Figuur 1-1 Schematische weergave van het processchema als een nieuw initiatief wordt gestart.

Minimaal en plus niveau

Veel criteria zijn opgedeeld in een minimaal te behalen niveau en hoger ambitieniveau (plus niveau). Alle ontwikkelingen moeten in principe voldoen aan het minimale niveau. Het plusniveau geeft criteria voor meer ambitieuze projecten. Het plusniveau kan ook worden ingezet als op andere criteria het te behalen niveau niet wordt gehaald.

Wat als één of meer criteria niet worden gehaald?

Niet alle criteria zullen voor alle projecten van toepassing zijn. Ook kan het voorkomen dat criteria niet behaald kunnen worden. Afwijkingen moeten wel goed onderbouwd worden. Hiervoor geldt dan ook het principe van ‘pas toe of leg uit’: als wordt afgeweken van deze criteria moet goed uitgelegd worden waarom.

Als het minimumniveau voor een criterium niet wordt behaald is maatwerk nodig. Voor groencriteria die niet (helemaal) worden gehaald geldt de afwegings- en compensatieregeling van hoofdstuk 5 en 6. Voor de andere criteria moet onderbouwd worden door de initiatiefnemer waarom het niet mogelijk is aan het criterium te voldoen. De gemeente toetst deze onderbouwing en in gesprek met initiatiefnemer wordt gezocht naar een oplossing of compensatie buiten het projectgebied of financiële compensatie (zie hoofdstuk 5 en 6).

Uiteindelijk vormt de onderbouwing van de Osse Maatlat als onderdeel van de totale ruimtelijke onderbouwing waarover besluitvorming plaatsvindt.

Deelgebieden en landschapszones

De criteria van de Osse maatlat verschillen per deelgebied waar je aan de slag gaat. Bij de deelgebieden wordt rekening gehouden met het type wijk, aandeel van bestaand groen en potentie voor biodiversiteit. De criteria zijn deels aangepast aan wat per deelgebied mogelijk is. Zo zorgen we ervoor dat we geen onhaalbare eisen stellen.
We onderscheiden twee soorten woningbouw-ontwikkelingen: uitbreidingen en inbreidingen. Bij uitbreidingen (nieuw stedelijk gebied) gelden ambitieuzere criteria dan bij inbreidingen (herontwikkelingen in de bestaande stad). Deze worden in de hoofdstukken hierna toegelicht. De gemeente is onderverdeeld in 7 deelgebieden, deze worden in hoofdstuk 4 verder toegelicht:

1. Uitbreidingen (nieuwbouw in buitengebied)
2. Centrum/spoorzone
3. Woonwijken versteend
4. Woonwijken groen
5. Woonwijken zeer groen
6. Bedrijventerreinen
7. Dorpen

De deelgebieden bevinden zich ook in verschillende landschapszones van de gemeente Oss. Er wordt onderscheid gemaakt in de landschapszones dekzandrug, dekzandrand, komgebied en oeverwal. De landschapszones zijn bepalend op welke wijze maatregelen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie het beste getroffen kunnen worden. Meer uitleg en een kaartje van de deelgebieden en de landschapszones zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4.

Evaluatie

We evalueren de Osse maatlat na één jaar en passen deze aan waar nodig: welke criteria zijn moeilijker haalbaar en welke minder moeilijk. Maatwerk blijft nodig (compensatie toepassen), maar de kaders en bandbreedte waarbinnen de ontwikkeling wordt uitgewerkt op gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn helder en vastgelegd.

Overgangsregeling

Voor lopende ruimtelijke plannen is een overgangsregeling van toepassing. Deze overgangsregeling houdt in dat de beleidsregel Osse Maatlat niet van toepassing is op ruimtelijke plannen waarvoor:

- Een bestuurlijk besluit is genomen over een ruimtelijke ontwikkeling waarbij de uitgangspunten voor de ontwikkeling zijn voordat deze beleidsregel in werking treedt.
- Een overeenkomst is gesloten en getekend ten behoeve van een ruimtelijke ontwikkeling voordat deze beleidsregel in werking treedt.
- Een omgevingsvergunning bouwen of omgevingsplanactiviteit is aangevraagd voordat deze beleidsregel in werking treedt.
- Een ontwerpwijziging van het omgevingsplan ter inzage is gelegd voordat deze beleidsregel in werking treedt.

Initiatiefnemer(s) kunnen in afwijking van de overgangsregeling als bedoeld hierboven zelf ervoor kiezen om de beleidsregel Osse Maatlat toch van toepassing te verklaren op hun ruimtelijk initiatief.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de verschillende thema's van de Osse Maatlat. Hoofdstuk 3 bevat de criteria die gelden per thema voor de ontwikkelingen in Gemeente Oss. Hoofdstuk 4 beschrijft de deelgebieden, de landschapszones en de groene hoofdstructuur (GHS). Hoofdstuk 5 omvat de afweeg- en compensatieregeling bestaand groen en in hoofdstuk 6 gaat in op compensatie van de criteria buiten het plangebied.

2 Thema’s en onderbouwing criteria van de Osse Maatlat

De Osse maatlat richt zich op 3 thema’s: Klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit. Hieronder volgt met thema een beschrijving en de onderbouwing van de criteria:

2.1.1 Klimaatadaptatie:

Beschrijving

Nederland heeft een grote opgave om toekomstbestendig te worden. Door klimaatverandering krijgen we ook in Oss te maken met steeds extremere buien, langdurige droogte en meer en intensere hittegolven. Om ons tegen de gevolgen hiervan te beschermen, is het nodig dat we onze fysieke leefomgeving aanpassen. Dit betekent dat we anders moeten gaan bouwen en inrichten. We moeten bijvoorbeeld meer waterberging realiseren tegen wateroverlast, meer regenwater lokaal vasthouden tegen droogte, en meer schaduw creëren voor perioden met extreme hitte.

Hoe doen we dat, anders bouwen en inrichten? De Osse maatlat geeft hier invulling aan. Deze maatlat is nu nodig, omdat de gemeente op dit moment grote investeringen doet in woningbouw, waarbij we willen zorgen dat die daadwerkelijk toekomstbestendig zijn. Aan de hand van de Osse maatlat wordt geïnvesteerd in de stedelijke kwaliteit en voorkomen we hiermee hogere uitgaven in de toekomst, wetende dat goede investeringen meer toekomstige kosten voorkomen dan ze zelf kosten.

Met de Osse Maatlat zorgen we ervoor dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de bebouwde kom en uitbreidingen gaan voldoen aan de gestelde doelen uit de **Koersnota Klimaatadaptatie 2050** Oss (vastgesteld 21 september 2023). Hoe we omgaan met de bestaande situatie en het buitengebied staat in het **Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie 2024-2027** (vastgesteld 27 juni 2024).

Osse Maatlat en de Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie van de gemeente Oss is klimaatadaptatie een belangrijk uitgangspunt. Bij verdichting in de stad is klimaatadaptatie een randvoorwaarde (waterberging, schaduw, ecologisch waardevol groen), die we borgen met een Osse vertaling van de landelijke maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving, om zo een robuust en biodivers stedelijk landschap te creëren. De beleidsregel Osse Maatlat nemen we hiertoe op in het Omgevingsplan.

Subthema’s en criteria

Klimaatadaptatie is opgedeeld in 5 sub-thema’s. Dit zijn de standaard subthema’s van klimaatadaptatie. De criteria in deze sub-thema’s komen voort uit de landelijke maatlat en de reeds bestaande regionale klimaatconvenanten van Provincie Utrecht, Zuid-Holland en Metropoolregio Amsterdam. Deze zijn verder toegespitst op de situatie in de gemeente Oss.

- **Wateroverlast**: Met het veranderend klimaat neemt de kans op, de intensiteit en de geografische omvang van hevige neerslag toe. Schade en overlast ten gevolge van hevige neerslag willen we zoveel mogelijk

voorkomen met nieuwe criteria voor ontwikkelingen. Deze sluiten deels aan op bestaande regels en zijn deels geactualiseerd op basis van landelijke ontwikkelingen zoals buienstatistieken.

- **Droogte**: Droogte komt onder andere tot uiting in de daling van de grondwaterstand. De bodem en bodemafhankelijke functies als groen hebben dan meer water nodig dan er beschikbaar is. Droogte kan leiden tot schade aan groen, funderingen, infrastructuur en biodiversiteit. Droogte en verdroging worden versterkt door klimaatverandering. Met name in bebouwd gebied speelt ook mee dat (hemel)water afgelopen decennia steeds meer versneld wordt afgevoerd (o.a. door toename van verhard oppervlak waardoor hemelwater wordt afgevoerd en het grondwater niet wordt aangevuld). De criteria zijn er vooral op gericht om meer hemelwater lokaal te infiltreren zo dicht mogelijk bij de plek waar het is gevallen.

- **Hitte**: Door het stedelijk hitte-eilandeffect is de temperatuur in gebouwde gebieden op hete dagen bovendien gemiddeld 7 graden hoger dan in het buitengebied. De gemiddelde temperatuur neemt toe, maar voor overlast en gezondheid is vooral de toename van warme en tropische dagen een groot risico. Toenemende hitte heeft grote impact op de gezondheid, slaapkwaliteit en productiviteit. Vooral bij kwetsbare groepen leidt hitte tot extra overlijdensgevallen. De criteria zijn erop gericht om meer schaduw te creëren in de openbare ruimte en door hittebestendig te bouwen.

- **Gevolgbeperking overstromingen:** De waterveiligheid en beperking van overstromingen is via normering van overstromingsrisico's reeds geborgd als taak van de Rijksoverheid en waterschappen. Dit is laag 1 van het principe van meerlaagsveiligheid. Daarnaast is er een opgave voor de gezamenlijke overheden en private partijen om de gevolgen te beperken, indien een overstroming optreedt door dijkdoorbraken of in buitendijks gebied. Laag 2 en 3 meerlaagsveiligheid spelen hierbij een centrale rol: het beperken van de gevolgen via ruimtelijke inrichting (laag 2) en zorgen voor veilig schuilen en evacueren (laag 3).

- **Bodemdaling**: Klei- en veenhoudende bodempakketten kunnen inklinken (zakken) door daling van de grondwaterstanden en extra belasting door ophoging op infrastructuur. Dit proces is onomkeerbaar en dit leidt vaak tot bodemdaling en zetting. Deze vormen van bodemdaling zijn deels het gevolg van droogte door het veranderend klimaat en kunnen worden beheerst met maatregelen die ook voor droogte en wateroverlast genomen worden.

2.2 Vergroening

Beschrijving

Met ruimte voor water, meer groen en meer biodiversiteit zorgen we in Oss samen voor een cruciale kwaliteitsimpuls. De inwoners van de gemeente kunnen hierdoor nu én in de toekomst veilig en prettig wonen in een aantrekkelijke omgeving, die goed is voor gezondheid en welbevinden, die uitnodigt om elkaar te ontmoeten en die de gemeente aantrekkelijk maakt.

Een groene leefomgeving is meer uitnodigend om in te verblijven, verhoogt de ruimtelijke kwaliteit van een gebied en draagt bij aan de doelen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Bomen houden water vast, zorgen voor schaduw en bieden een schuilplaatsen voor dieren.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt ook dat groen een positief effect heeft op de fysieke en mentale gezondheid van mensen.[1] Groen zet aan tot beweging, heeft een verkoelende werking, zorgt voor minder eenzaamheid en voor sneller herstel van stress en vermoeidheid. Dit leidt ertoe dat mensen in een groene omgeving gezonder zijn.

Criteria

Voor het vergroenen van Oss maken we gebruik van nieuwe criteria voor groen. Deze criteria zijn gebaseerd op de huidige situatie van groen en de wijktypologie. Deze twee aspecten zijn bepalend hoeveel ruimte er is voor het toevoegen van groen. Zo kan bij een uitbreiding eenvoudiger gezorgd worden voor voldoende groen dan bij ontwikkelingen in een verdichte binnenstad. En is de ruimte in dichtbebouwde woonwijken schaarser dan in ruime opgezette en zeer groene wijken.

Data van de Groene Stad Challenge (GSC) heeft op buurtniveau inzicht gegeven in aandeel groen (percentage) en verhouding van hoge vegetatie (bomen), middelhoge vegetatie (struiken, kruiden, vaste planten) en lage vegetatie (gazon). Zie hiervoor ook Bijlage 6: Overzichtstabel data GSC. Op basis van deze data en inzichten zijn we gekomen tot realistische en haalbare criteria voor verschillende deelgebieden. Zo liggen de criteria voor uitbreiding en groene wijken hoger dan voor verdichte deelgebieden met minder ruimte voor groen. De criteria gaan in op:

- **Minimaal oppervlakte groen per inwoner:** Dit criterium is van belang zodat de inwoners voldoende groen in hun woonomgeving hebben. Bij uitbreidingen geldt dit *criterium voor het plangebied* van de nieuwe ontwikkeling. Bij inbreidingen geldt dit als een *streefwaarde* van de gemeente *op buurtniveau.* Door hier rekening mee te houden bij ontwikkelingen worden stappen gezet om het percentage groen per inwoner te halen. De verschillende deelgebieden hebben maatwerk criteria met een realistische en haalbare ambitie.
- **Minimaal percentage groene oppervlakte:** Nieuwe ontwikkelingen moeten binnen het plangebied genoeg groene oppervlakte hebben. De criteria verschillen per deelgebied, afhankelijk van de ruimte voor vergroening.
- **Gelaagdheid in groen:** In Oss zijn in het openbaar gebied vooral veel bomen in gazon aanwezig. Voor de beleving van groen en functionaliteit voor klimaatadaptatie en biodiversiteit is het van belang dat er meer gelaagdheid in het groen komt, Ofwel boomlaag, struiklaag en kruidlaag. Dus naast voldoende ook struiken en vaste planten en niet alleen laag gras. Criteria verschillend per deelgebied.
- **Behoud bestaand groen:** Uitgangspunt is zorgvuldig omgaan met bestaand waardevol groen. Dit gebeurt door aan het begin het bestaande groen in kaart te brengen en te waarderen. Hiermee moet dan rekening worden gehouden bij de planvorming en de waarde moet worden meegewogen op een navolgbare manier. Dit moet terugkomen in de ruimtelijke onderbouwing. Indien behoud niet (helemaal) mogelijk

[1] https://klimaatadaptatienederland.nlwhitepaper-voorkomen-beter-dan-genezen

is moet de compensatie worden toegepast zoals in hoofdstuk 5 is beschreven.

2.3 Biodiversiteit

Beschrijving

Biodiversiteit is de variatie aan ecosystemen, soorten en de genetische diversiteit van populaties. Het is slecht gesteld met de biodiversiteit in Nederland. In Nederland is de biodiversiteit, afgemeten aan kwaliteit en kwantiteit van natuur, afgenomen tot ca. 15% van de oorspronkelijke situatie. Het verlies aan biodiversiteit is daarmee aanzienlijk groter dan elders in Europa en de wereld.[2]

Gemeente Oss wil, zoals is opgenomen in de Koersnota Klimaatadaptatie 2050 en de Europese natuurherstelwet, bijdragen aan het herstel van biodiversiteit. Hiervoor zijn maatregelen nodig in natuurgebieden, het landelijk gebied én in de bebouwde omgeving.

We verbeteren dit door natuurinclusief bouwen de standaard te maken en de groene ruimtes natuurinclusief in te richten en ecologisch te beheren. Ook sluiten we aan op het lokale landschapstype, en versterken we de groene hoofdstructuur tussen de wijken. Dit kan bijvoorbeeld door het toepassen van verschillende vegetatietypen en het gebruik van inheemse beplanting en voor dieren zorgen voor de 5 V's: verbinding, veiligheid, voortplanting, voedsel en vocht.

Het verbeteren van de biodiversiteit is naast een belangrijk doel op zich ook een belangrijke kwaliteit voor het stedelijk groen. Het versterkt ook de positieve effecten die het groen heeft.

Biodiversiteit kunnen we daarom zien als doel en als middel.

Criteria:

Het thema biodiversiteit bestaat uit:

- **Natuurinclusief bouwen:** In de bebouwde omgeving zijn veel soorten afhankelijk van onze gebouwen om te nestelen. Met natuurinclusief bouwen wordt bewust ruimte gecreëerd voor planten en dieren, concreet met nestelplekken in gevels en daken, met groene daken en groene gevels. Minimaal moeten projecten zorgen voor nestelplekken voor basissoorten. Faunavoorzieningen voor specifiekere soorten, groene daken en groene gevels voldoen aan het plusniveau.
- **Natuurinclusief inrichten:** Dit betreft het biodivers inrichten van de groene ruimte. De criteria betreffen het nemen van de landschapszone als uitgangspunt voor de inrichting en vegetatie, toepassen van inheemse planten. Het inrichten van de groene ruimte voor dieren (doelsoorten), zorgen voor een gezonde bodem en het groen natuurvriendelijk onderhouden en beheren. Voor deze aspecten zijn minimale criteria en plusniveau's uitgewerkt.
- **Groene hoofdstructuur (GHS):** In de bebouwde kommen van Oss zijn groene structuren aanwezig. Zeer waardevol voor mens, plant en dier. Door aan te sluiten bij deze structuren worden ze sterker en robuuster.

[2] https://www.clo.nl/indicatoren/nl144002-biodiversiteitsverlies-in-nederland-europa-en-de-wereld-1700-2010

Uitgangspunt is dat de groene hoofdstructuur functioneel behouden blijft en bij voorkeur versterkt met ontwikkelingen in de bebouwde kom.

Groene hoofdstructuren in Oss en Berghem, zie ook paragraaf 4.5

Overzichtstabel Osse maatlat

Klimaatadaptatie

Vergroenen

Groencriteria

1. **oppervlakte groen per inwoner:** minimaal 30-100m2 (plus-niveau: 60-140m2)
2. **groene oppervlakte in het plangebied:** minimaal 15-45% (plus-niveau: 35-65%)
3. **Gelaagdheid in vegetatie**, percentage in het plangebied: hoog: 5-35%, middelhoog: 5-20%
4. **Behoud bestaand groen**, bij aantasting geldt compensatieregeling

Biodiversiteit

Natuur inclusief bouwen

1. **Faunavoorzieningen** gebouwen: alle gebouwen faunavoorzieningen basissoorten, plusniveau voorzieningen specifieke doelsoorten
2. **Groene daken**: enkel plusniveau: op minimaal 30% bruikbaar dakoppervlak kruidendak, natuurdak of bruindak
3. **Groene gevels**: enkel plusniveau: 20% van geschikt geveloppervlak

Groene hoofdstructuur

1. Behouden en versterken **groene hoofdstructuur**

Natuur inclusief inrichten

1. **Landschap**: Landschapzones als uitgangspunt voor inrichting, elementen en vegetaties
2. **Flora:** Gemengd assortiment, inheems en cultuurhistorisch van 20-60% (plusniveau: 50-80%)
3. **Fauna:** Inrichten voor fauna. Minimaal voor basissoorten, plus-niveau voor specifieke gidssoorten
4. **Bodem:** Bodemverbetering (minimaal) en bodemplan (plusniveau)
5. **Beheer:** Groenbeheerplan en plusniveau: ecologisch beheerplan

Wateroverlast

1. **Weging van het waterbelang** meenemen (plus-niveau modelmatig toetsen mogelijke schade bij extreme bui van 70 mm p/u)
2. **Vloerpeil** minimaal 30 cm boven wegpeil (plus-niveau 40 cm)
3. **Bovengronds** verwerken van regenwater vanaf verharding (op-één-oor) laten afstromen in wadi, (verlaagd) groen, of oppervlaktewater
4. **Waterberging** op particulier terrein minimaal 25-60 mm (plus-niveau: 70mm)
5. **Grondwaterbestendig** bouwen

Droogte

1. Zoveel mogelijk regenwater **lokaal infiltreren**, ter aanvulling van het lokale grondwater
2. **Opvangen en hergebruiken** van hemelwater of andere vormen van drinkwaterbesparing
3. Niet onnodig **grondwater** afvoeren

Hitte

1. **Schaduw** minimaal 40% op verblijfsplekken en belangrijke voet- en fietspaden (plus-niveau: 50%)
2. Elk pand op loopafstand (< 300 m) van **koele groene verblijfsplek** (>200 m2)
3. Ladder van koeling door OSKA: koele omgeving → warmte weren → passief koelen → actief koelen

Overstromingen

Lokale overstromings-risico's beoordelen en eventueel maatregelen nemen die schade beperken als dat doelmatig is

Bodemdaling

Geotechnische analyse uitvoeren voor eventuele zettingen (bij kleiige ondergrond)

Voor exacte waarden en extra toelichting zie uitgebreidere criteriatabel

3 Criteriatabel Osse maatlat

De onderstaande tabel is de basistabel voor criteria voor gebiedsontwikkelingen in Oss. Een aantal criteria zijn afhankelijk van waar in de gemeente Oss de ontwikkeling plaats gaat vinden. Hoofdstuk 5 bevat de gebiedsprofielen waarin is aangegeven wat de verschillen zijn per deelgebied.

3.1 Groencriteria

Thema	Minimaal niveau	Plus niveau	Voorkeursmaatregelen
Vergroenen			
Criterium 1: Groennorm per inwoner	**Oppervlakte groen per inwoner**. **Afhankelijk van deelgebied:** Uitbreidingen: 60m^2 Centrum/Spoorzone: 30m^2 Woonwijk versteend: 30m^2 Woonwijk groen: 60m^2 Woonwijk zeer groen: 100m^2 Bedrijventerrein: n.v.t. Dorpen: 60m^2	**Oppervlakte groen per inwoner.** **Afhankelijk van deelgebied:** Uitbreidingen: 100m^2 Centrum/Spoorzone: 60m^2 Woonwijk versteend: 60m^2 Woonwijk groen: 100m^2 Woonwijk zeer groen: 140m^2 Bedrijventerrein: n.v.t. Dorpen: 140m^2	Criteria gelden voor uitbreidingen binnen het plangebied. Dit is openbaar en particulier groen samen. Voor inbreidingen gelden de criteria op buurtniveau, als streefwaarde. Al het groen hoeft dus niet binnen het plangebied gerealiseerd worden.
Criterium 2: Minimaal oppervlakte groen	**% groene oppervlakte** in het plangebied. **Afhankelijk van deelgebied:** Uitbreidingen: 30% Centrum/Spoorzone: 20% Woonwijk versteend: 15% Woonwijk groen: 20% Woonwijk zeer groen: 45% Bedrijventerrein: 30% Dorpen: 20%	**% groene oppervlakte** in het plangebied. **Afhankelijk van deelgebied:** Uitbreidingen: 50% Centrum/Spoorzone: 40% Woonwijk versteend: 35% Woonwijk groen: 40% Woonwijk zeer groen: 65% Bedrijventerrein: 50% Dorpen: 40%	Uitgangspunten: • Openbaar en particulier groen telt mee in de oppervlakte; • Oppervlakte groen onder bomen telt naast boomkroon mee in oppervlakte; • Halfverharding telt voor 50% mee als groen. Indien niet haalbaar op maaiveld, dan mogen ook groene daken en groene gevels meegeteld worden
Criterium 3: Gelaagdheid in vegetatie	**% hoge vegetatie** (*bomen*) en **% middelhoge vegetatie** (*struiken, (ruigte)kruiden, vaste planten*) in het gehele plangebied. **Afhankelijk van deelgebied (%hoog – %middelhoog groen in plangebied):** Uitbreidingen: 10% - 10% Centrum/Spoorzone: 10% - 5% Woonwijk versteend: 5% - 5% Woonwijk groen: 15% - 5% Woonwijk zeer groen: 25%-10% Bedrijventerrein: 10% - 10% Dorpen: 10% - 5%	**% hoge vegetatie** (bomen, houtsingels) en **% middelhoge vegetatie** (*struiken, kruiden, vaste planten*) in het gehele plangebied. **Afhankelijk van deelgebied (%hoog – %middelhoog groen in plangebied):** Uitbreidingen: 20% - 20% Centrum/Spoorzone: 15% - 10% Woonwijk versteend: 5% - 5% Woonwijk groen: 20% - 10% Woonwijk zeer groen: 35%-15% Bedrijventerrein: 20% - 20% Dorpen: 15% - 10%	Streef naast bomen ook vooral een struiklaag, daarna naar andere middelhoge vegetatie en pas als laatste naar lage vegetatie, Breng gelaagdheid in beplanting aan met een boomlaag, struiklaag en kruidlaag). Geef bomen de ruimte (onder- en bovengronds) om oud te kunnen worden.

Criterium 4: Behoud bestaand groen	**Bij uitbreidingen:** Maximaal behoud bestaande waardevolle bomen **Bij inbreidingen:** aanwezig waardevol groen behouden. Bij aantasting geldt afweging- en compensatieregeling (zie hoofdstuk 5)	**Bij uitbreidingen:** Behoud waardevolle bomen en ecologisch waardevol groen verbeteren kwaliteit. **Bij inbreidingen:** Aanwezig waardevol groen behouden, uitbreiden en kwaliteit verbeteren. Bij aantasting geldt afweging- en compensatieregeling (hoofdstuk 5)	Boombeschermingsplan, boven en ondergronds. Groeiplaatsverbetering bomen Ecologisch waardevol groen zoals struweel, kruidenrijk grasland, ruigte.

3.2 Biodiversiteit

Thema	Minimaal niveau	Plus niveau	Voorkeursmaatregelen
Natuurinclusief bouwen (gebouwen)			
Criterium 1: Fauna-voorzieningen	Elk gebouw of woonblok faunavoorzieningen voor basissoorten (huismus, gierzwaluw, vleermuizen)	Nestel- en verblijfsplekken voor andere soorten vogels, specifieke vleermuissoorten of andere diersoorten. Sluit aan bij eigenschappen en doelsoorten van landschapszone en specifiek deelgebied	Integreer faunavoorzieningen in gevels en daken en in ontwerp en inrichting van groene ruimte Grote verblijfplaatsen voor vleermuizen
Criterium 2: Groene daken	Geen minimaal niveau. Mogelijk toepassing bij compensatie	Geen eis voor uitbreidingen. Groene kruidenrijke daken, natuurdaken of bruine daken. Met waterbuffer en substraatdikte van minimaal 15 cm. Enkel indien niet mogelijk afschalen naar sedumdaken Minimaal 30% van bruikbaar dakoppervlakte**	Toepassen van inheemse planten. Waar mogelijk in lijn met landschapzone Toepassen faunavoorzieningen op daken (nestelplekken insecten en vogels en drinkvoorziening) Toepassen op zichtbare daken
Criterium 3: Groene gevels	Geen minimaal niveau. Mogelijk toepassing bij compensatie	Geen eis voor uitbreidingen. Per gebouw of bouwblok minimaal 20% groene gevels van geschikt geveloppervlak***	Inheemse klimplanten en/of ecologische interessante cultivars in volle grond

** Plat dak zonder dakramen en installaties, zonnepanelen zijn geen installaties

*** Geveloppervlakte zonder puien deuren, ramen en zonnepanelen

Thema	Minimaal niveau	Plus niveau	Voorkeursmaatregelen
Groene hoofdstructuur			
Criterium 1: Groene hoofdstructuur	Behoud van functionaliteit groene hoofdstructuur.	Versterken functionaliteit groene hoofdstructuur.	Bij voorkeur GHS fysiek vergroten Kwaliteit verbeteren door ecologische inrichting en beheer. In lijn met landschapszone Rekening houden met habitatseisen en levenscyclus aanwezige soorten.

Thema	Minimaal niveau	Plus niveau	Voorkeursmaatregelen
Natuurinclusief inrichten (groene ruimte)			
Criterium 1: Landschaps-zone	Bij bomen en struiken rekening houden met bodem en vocht (zand/klei, droog/vochtig)	Landschapszone als uitgangspunt voor inrichting. Landschaps-elementen, vegetatietypen en plantensoorten in lijn met eigenschappen landschapszone, zie hoofdstuk 4.	Trek waardevolle elementen uit de omgeving door in het plangebied Voor plusniveau: Afhankelijk van landschapstypen: Bosjes, houtwallen, struweel, poelen, fruitboomgaarden, vogelakkertjes
Criterium 2: Flora	**Gemengd assortiment.** In openbaar gebied dekking van 20-60% inheemse en cultuurhistorische soorten* **Percentage afhankelijk van deelgebied:** Centrum/Spoorzone: 20% Woonwijk versteend: 20% Woonwijk groen: 40% Woonwijk zeer groen: 50% Bedrijventerreinen: 60% Dorpen: 40%	**Gemengd assortiment.** In openbaar gebied dekking van 50-80% inheemse en cultuurhistorische soorten* passend bij de landschapszone **Percentage afhankelijk van deelgebied:** Uitbreidingen: 80% Centrum/Spoorzone: 50% Woonwijk versteend: 50% Woonwijk groen: 60% Woonwijk zeer groen: 70% Bedrijventerreinen: 80% Dorpen: 60%	Plantgoed herkomst ecologische verantwoord geteeld Inheemse soorten zoveel mogelijk autochtone herkomst Toepassing van landschapselementen, gemengde bomenrijen, gemengde hagen, inheemse vaste planten in borders, bloemenweiden, kruidenrijk grasland, bloemrijk gazon
Criterium 3: Fauna	Groene ruimte inrichten als leefgebied voor doelsoorten basis die in stedelijk gebied passen (vogels, vleermuizen, vlinders, wilde bijen)	Groene ruimte inrichten als leefgebied voor specifieke doelsoorten deelgebied/ landschapszone en/of andere specifieke soorten of soortgroepen	Toepassen 5V's: Verbinding, Veiligheid, Voortplanting, Voedsel, Vocht
Criterium 4: Bodem	Bodemverbetering bij aanplant of inzaaien	Bodemplan opnemen in project (verdichting voorkomen, grond luchtig maken, bodemverbetering, toevoegen mineralen en bodemleven)	(blad)compost, micro-organismen, turfvrije bodemverbetering Bij inzaaien kruiden, voedselrijke toplaag verwijderen Rijplaten gebruiken Boombeschermingsplan
Criterium 5: Beheer	Opstellen groenbeheerplan, rekening houden met flora en fauna	Ecologisch beheerplan. Passend beheer, specifiek toegespitst op flora en fauna	Een samenhangend inrichtings- en beheerplan voor gebouw en buitenruimte gericht op een

	natuurinclusieve inrichting en beheer van de gekozen soorten.

* **Inheems, streekeigen, cultuurhistorisch:** Inheemse bomen en planten zijn soorten die van nature voorkomen in Nederland en omliggende regio's. Streekeigen planten en bomen zijn soorten die in de regio veel voorkomen. Streekeigen planten zijn ook veelal inheems, maar dan specifieker. Cultuurhistorische planten zijn ingeburgerde soorten die hier al eeuwen voorkomen, zoals fruitbomen en stinzenplanten.

3.3 Klimaatadaptatie

Thema	Minimaal niveau	Plus niveau	Voorkeursmaatregelen
Wateroverlast			
Criterium 1: beschermings-niveau extreme neerslag	De ontwikkeling bevat een 'Weging van het Waterbelang' waarin wordt beschreven hoe voldoende rekening wordt gehouden met wateroverlast, het principe 'water en bodem sturend', en de water-gerelateerde eisen van het gemeentelijk WRP en het Waterschap Aa en Maas. Dit gaat onder andere om 60 mm berging per m2 nieuw verhard oppervlak (zie criterium 4).	De ontwikkeling wordt modelmatig getoetst op een bui van 70 mm per uur. Dit is een hydrodynamische berekening die aantoont dat er geen schade optreedt aan panden. Bij meer dan 5 cm water tegen meer dan 10% van het pand, is het een risicopand waar waarschijnlijk waterschade optreedt. Vitale en kwetsbare functies voldoen hieraan bij 90 mm per uur. Individuele panden worden aan de stresstestkaart getoetst. Berging moet binnen het plangebied opgelost worden om afwenteling naar andere gebieden te voorkomen.	Bovengrondse afstroming naar wadi, verlaagd groen of oppervlaktewater. Niet afwentelen op het watersysteem van het waterschap.
Criterium 2: vloerpeil	Nieuwe ontwerpen hebben een minimaal verschil tussen weg- en vloerpeil van 30 cm. zie RIBOR 2.10 Vaststellen bouwpeil - Gemeente Oss	Minimaal 40 cm tussen weg- en vloerpeil	Maaiveldinrichting aanpassen
Criterium 3: oppervlakkige afstroming en infiltratie	Wegen liggen wanneer mogelijk op-één-oor richting verlaagd groen of oppervlaktewater. Het toepassen van een infiltratievoorziening met bodempassage (zoals een wadi) heeft de voorkeur. Bij het toepassen van opsluitbanden van bestrating moeten uitsparingen worden gerealiseerd om oppervlakkige afstroming naar groen te faciliteren.		Bovengrondse afstroming naar wadi, verlaagd groen of oppervlaktewater. Niet afwentelen op het watersysteem van het waterschap. In zandige gebieden is infiltratie het uitgangspunt: liefst bovengronds in bijv. een wadi, of ondergronds in bijvoorbeeld een infiltratieriool of -put. Het aanbrengen van infiltratiekratten heeft nadrukkelijk niet de voorkeur.
Criterium 4: berging op particulier terrein	Bij nieuwbouw binnen de bebouwde kom met een toename van 500 m2 of meer verhard oppervlak moet minimaal 60 mm hemelwater op het eigen terrein kunnen worden verwerkt. Ontwikkelingen met een toename onder de	Minimaal 70 mm op eigen terrein bij >500m2 en bij <500m2	Waterberging op eigen terrein door zoveel mogelijk bovengrondse berging en maaiveldverlaging. Ruimte voor water in de openbare ruimte bij voorkeur bovengronds en groen.

	500 m2 verhard oppervlak moeten minimaal 25 mm op eigen terrein verwerken. Echter, als de ontwikkeling bestaat uit meerdere particuliere percelen, is het niet gewenst om op elk perceel berging op eigen terrein te realiseren. De gewenste waterberging moet dan in een robuust ingerichte openbare ruimte gezocht worden.	Halfverharding telt als 100% onverhard. Voor private kavels gaan we uit van de volgende percentages in het berekenen van benodigde ruimte voor water: • Perceel < 200 m2: 90% verharding • Perceel 200-400 m2: 75% verharding • Perceel 400-600 m2: 60% verharding • Perceel >600 m2: 40% verharding
Criterium 5: grondwater-bestendig bouwen	Bouw grondwaterbestendig en waterdicht. In gebieden met een hoge grondwaterstand (GHG <0,5 m-mv) bij voorkeur zonder kruipruimte of kelder bouwen of met grondwaterdichte laag. Zorg dat de inrichting van tuinen (beplanting, vlonders) tegen natte situaties kan.	

Thema	Minimaal niveau	Plus niveau	Voorkeursmaatregelen
Hitte			
Criterium 1: schaduw	Er moet binnen het plangebied 40% schaduw zijn op verblijfsplekken, belangrijke loop- en fietsroutes en verblijfsplekken (Hiermee bedoelen wel plekken die zijn ontworpen om mensen te laten verblijven, recreëren en spelen, zoals pleinen en parken). Dit wordt getoetst met een schaduwberekening en schaduwkaart.	50% schaduw	Bomen aanplanten/behouden met een grote boomkroonbedekking
Criterium 2: koele plekken	Elk pand ligt binnen loopafstand (300 m) van een koele groene verblijfsplek. Dit wordt getoetst met een looproutekaart met alle panden en koele groen plekken.	Koele groene plek is > 300 m^2	Koele groene verblijfsplekken creëren binnen het plangebied. Een **koele groene verblijfsplek** is een plek met meer dan 200 m^2 aaneengesloten schaduw in openbaar groen, en waarbij naast goede toegankelijkheid en veiligheid ook uitnodigend is om te kunnen verblijven (bijv. door plaatsen van bankjes, picknicktafel of speelelementen).
Criterium 3: voorkeurs-volgorde	Het ontwerp houdt rekening met de ladder van koeling door OSKA: koele omgeving -> warmte weren -> passief koelen -> actief koelen. Bij actieve koeling, wordt de warme lucht via het dak geloosd of aan de zijde niet aangrenzend aan een buitenruimte met verblijfsfunctie (openbaar én privaat).		Voldoende groene openbare verblijfsruimtes, schaduw creëren met bomen, panden zo inrichten dat warmte weren of passieve koeling mogelijk is, bijvoorbeeld door zonwering en overstekken.

Thema	Minimaal niveau	Voorkeursmaatregelen
Droogte		
Criterium 1: voorkeurs-volgorde	Hemelwater infiltreert zoveel mogelijk lokaal. De voorkeursvolgorde is: Bij nieuwbouw worden afval- en regenwater altijd gescheiden en bij voorkeur geleid naar een infiltratievoorziening met bodempassage (zoals een wadi). Indien water lokaal wordt geïnfiltreerd, wordt rekening gehouden met vervuiling van het afstromend oppervlak. Indien dit niet mogelijk is wordt afgekoppeld naar (verlaagd) groen, als dat niet mogelijk is wordt direct afgekoppeld op oppervlaktewater, als dat niet mogelijk is wordt er afgekoppeld naar een hemelwaterstelsel, als dat niet mogelijk is wordt aangesloten op het gemengde stelsel. In kleiige gebieden wordt een constructie aangelegd die vertraagd afvoert, zoals een infiltratieriool met overstort, of sloot met stuw.	Meer infiltreren (bij zandige ondergrond), door wadi's, (verlaagd) groen, of ondergrondse infiltratie-voorzieningen in de openbare ruimte (infiltratiekratten hebben nadrukkelijk niet de voorkeur!)
Criterium 2: drinkwater-besparing	In het ontwerp wordt ingezet op het opvangen en benutten van hemelwater of andere vormen van drinkwaterbesparing in of rond het huis.	Opvang regen in (ondergrondse) watertank en hergebruik voor doorspoelen toilet en sproeien tuin
Criterium 3: grondwater	In het ontwerp wordt niet onnodig grondwater afgevoerd. Drainage wordt niet lager aangelegd dan het huidige grondwaterpeil (GHG).	

Thema	Minimaal niveau	Voorkeursmaatregelen
Overstromingen		
Criterium 1: waterveiligheid	De lokale overstromingsrisico's worden beoordeeld vanuit het Landelijk Informatiesysteem Water en Overstromingen (LIWO) en https://mijnwaterrisicoprofiel.nl/. Op basis van de verwachte overstromingsdieptes, overstromingsfrequenties en aankomsttijd wordt afgewogen of (doelmatige) maatregelen genomen dienen te worden.	Waterbewustzijn vergroten, verhoogd aanleggen, waterdicht bouwen, herstelcapaciteit vergroten, adaptief bouwen.

Thema	Minimaal niveau
Bodemdaling	
Criterium 1: zettingsrisico	Bij ontwikkelingen op kleiige ondergrond wordt een geotechnische analyse uitgevoerd door de ontwikkelaar om zettingen in beeld te brengen. Hieruit volgen eventuele maatregelen (zoals voorbelasting en ophoging) waar de ontwikkeling rekening mee moet houden. Er wordt een gebiedsspecifieke restzettingseis en maatregelenset opgesteld. Dit zorgt voor een maatschappelijk kosteneffectieve investering over een levensduur van 60 jaar.

4 Doelsoorten, deelgebieden, landschapszones, groene hoofdstructuur

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de deelgebieden, landschapszones, groene hoofdstructuur en doelsoorten beschreven.

- Deelgebieden: de gemeente Oss is onderverdeeld in 7 deelgebieden, zie Figuur 4-1, en 4-2.
- Landschapszones: de gemeente Oss is onderverdeeld in 4 landschapszones, zie Figuur 4-3.
- Groene hoofdstructuur: voor Oss en Berghem is de groene hoofdstructuur in kaart gebracht, zie Figuur 4-4.
- Doelsoorten: er zijn op drie verschillende niveaus doelsoorten geselecteerd voor de bebouwde kom. Paragraaf 4-6 geeft een overzicht van de verschillende doelsoorten:
    - Doelsoorten basis
    - Doelsoorten specifiek deelgebieden
    - Doelsoorten specifiek landschapszones

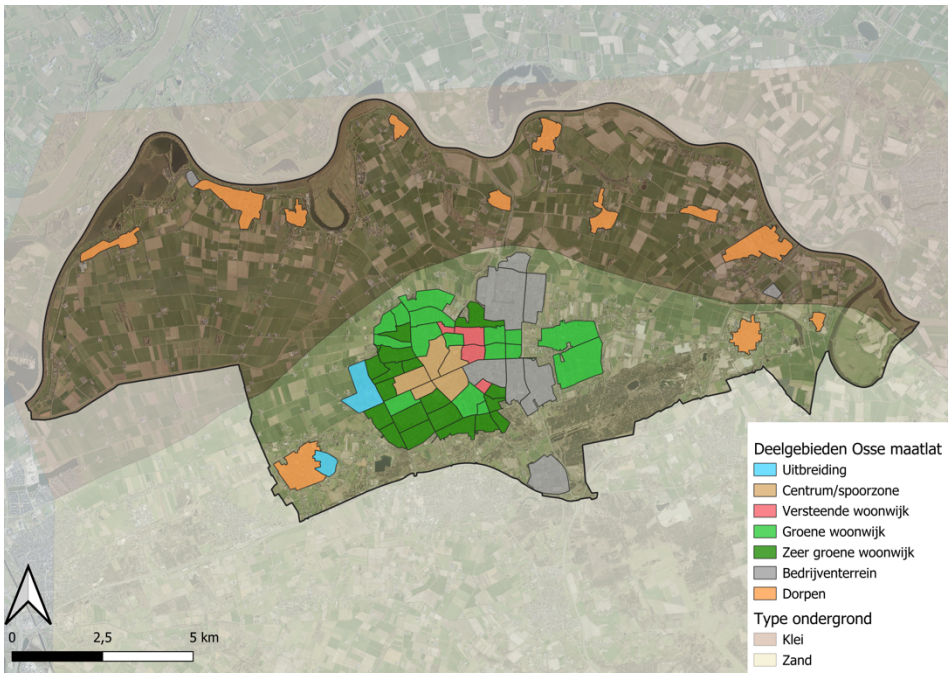
4.2 Verdeling deelgebieden

De criteria verschillen per deelgebied omdat we rekening houden met de lokale situatie: landschapszone, zandige of kleiige ondergrond en het huidige niveau van vergroening. De ambitie is aangepast aan wat per deelgebied mogelijk is. Zo zorgen we ervoor dat we geen onhaalbare eisen stellen.

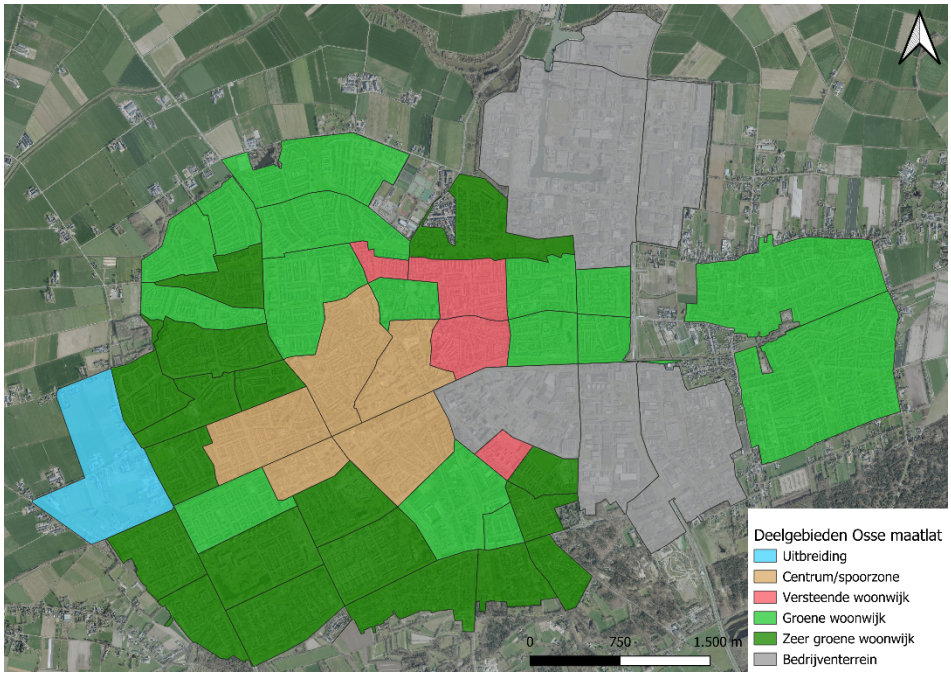
We onderscheiden twee soorten woningbouw-ontwikkelingen: uitbreidingen en inbreidingen. Bij uitbreidingen (nieuw stedelijk gebied) ligt het ambitieniveau hoger dan bij inbreidingen (herontwikkelingen in de bestaande stad). Uitbreidingen zijn in de Osse maatlat een losse categorie. Inbreidingen zijn onderverdeeld in deelgebieden binnen de bestaande stad.

De criteria van de Osse maatlat verschillen per deelgebied waar je aan de slag gaat. Deze worden in de hoofdstukken hierna toegelicht. De gemeente is onderverdeeld in 7 deelgebieden:

1. Uitbreidingen (Nieuwbouw en ruimtelijke ontwikkelingen in buitengebied)
2. Centrum/spoorzone
3. Woonwijken versteend
4. Woonwijken groen
5. Woonwijken zeer groen
6. Bedrijventerreinen
7. Dorpen

Figuur 4--1 Overzicht deelgebieden binnen Gemeente Oss. Voor uitbreidingen zijn al 2 ontwikkelingen ingetekend die bekend/ in ontwikkeling zijn, dit is een momentopname.

Figuur 4--2 Overzicht deelgebieden binnen kern Oss en Berghem.

4.3 Deelgebieden, huidige situatie groen en doelsoorten

4.3.1 Inleiding

Onderstaande paragrafen geven schematisch per deelgebied:

- **Beschrijving**
- **Huidige situatie groen**: De huidige situatie van groen, vormt de basis voor de criteria. Data van de Groene Stad Challenge (GSC) heeft op buurtniveau inzicht gegeven in aandeel groen (percentage) met groenlabel (A t/m G) en verhouding van hoge vegetatie (bomen), middelhoge vegetatie (struiken, ruigte, kruidenrijk grasland, vaste planten) en lage vegetatie (gazon). De criteria voor vergroening in de maatlat, zijn gebaseerd op de huidige groensituatie, om zo tot realistische en haalbare criteria te komen. Zie hiervoor ook Bijlage 6: Overzichtstabel data GSC
- **1. Doelsoorten basis**: Dit zijn basissoorten die op eenvoudige wijze in de gehele bebouwde kom gestimuleerd kunnen worden: gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen en vlinders.
- **2. Specifieke doelsoorten deelgebieden**: Dit zijn doelsoorten die specifiek zijn voor het deelgebied.
- **3. Landschapszones**: Deze zijn bepalend voor de vegetatietypen en plantensoorten die gewenst zijn. In paragraaf 5.2 staan de typerende natuurtypen, vegetaties, planten- en diersoorten beschreven. Deze typen en soorten zijn ook prima toepasbaar en/of te stimuleren in de bebouwde kom. De diersoorten zijn ter aanvulling op de specifieke doelsoorten van de deelgebieden en de basis doelsoorten van stedelijk gebied.

4.3.2 Uitbreidingen

Profiel Uitbreidingen	
Beschrijving	Uitbreidingen betreffen nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen en sportterreinen aan de rand of buiten de bebouwde kom. Bij uitbreidingen kunnen de criteria makkelijker gehaald worden. Daarom geldt hier het plusniveau als ambitie.
Groen huidige situatie	n.v.t.
Landschapszone	Afhankelijk van locatie, zie kaart
Doelsoorten basis	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen, vlinders
Doelsoorten specifiek	Afhankelijk van landschapszone

4.3.3 Centrum/Spoorzone

Profiel Centrum/spoorzone	
Beschrijving	Kenmerkend door overwegend versteend oppervlak en hoge bebouwingsdichtheid en ook hoogbouw/gestapelde bouw aanwezig. Er is een beperkte hoeveelheid groen aanwezig. Hierdoor is dit gebiedstype kwetsbaar voor hitte en/of wateroverlast. Er is daarom behoefte aan vergroening terwijl de ruimte schaars blijft. Daarom zijn de groencriteria lager dan gemiddeld. Het bewust kiezen voor een hoogwaardige invulling van de openbare ruimte met hoogwaardig groen en innovatieve oplossingen zoals gevelgroen en dakgroen zijn hiervoor oplossingen om aan de criteria te voldoen.
Groen	GSC (Groene Stad Challenge) label E en X: 25-35% groen, bestaat uit 10-15% bomen, 2,5-5% middelhoog en 11-17% laag
Landschapszone	Dekzandrug en dekzandrand, zie paragraaf 4.4 voor beschrijving en typering
Doelsoorten basis stedelijk	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen, vlinders
Doelsoorten specifiek deelgebied	Slechtvalk, spreeuw, zwarte roodstaart, koolmees, laatvlieger, steenhommel, grote wolbij, rosse metselbij, dagpauwoog, boomblauwtje

Foto	

4.3.4 Woonwijken versteend

Profiel Woonwijken versteend	
Beschrijving	Dichte en veelal aaneengesloten bebouwing met vaak verharde buitenruimten met weinig groen. Ook is niet altijd een voortuintje aanwezig. De hoge bebouwingsdichtheid kenmerkt zich door kleine rijwoningen en smalle straten met weinig ruimte voor groen. De openbare ruimte bestaat vaak uit versteende oppervlakten (stoepen, straat, parkeervakken) en weinig groen (vaak een klein perkje of grasveldje). Door de jaren heen is het groen in de openbare ruimte en tuinen namelijk veelal vervangen door verharding en parkeerplaatsen. Hierdoor ontstaan er knelpunten met hittestress en waterberging. Het ontbreken van groen in de wijk heeft ook invloed op de leefbaarheid. Groene plekken in de wijk fungeren als (spontane) ontmoetingsplek, en het nodigt uit tot spelen en bewegen. Het gaat hierbij om oudere wijken dichtbij/rond het stadscentrum.
Groen	GSC label E en F:<30% groen, bestaat uit 8-10% bomen, 2-6% middelhoog en 12-16% laag
Landschapszone	Dekzandrug en dekzandrand, zie paragraaf 4.4 voor beschrijving en typering
Doelsoorten basis stedelijk	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen, vlinders
Doelsoorten specifiek	Zwarte roodstaart, spreeuw, koolmees. laatvlieger, dagpauwoog, citroenvlinder, rosse metselbij, tuinhommel
Foto	

4.3.5 Woonwijken groen

Profiel Woonwijken groen	
Beschrijving	In deze wijken is in de openbare ruimte meer plaats voor groen en waterberging. Het openbaar groen bestaat vaak uit groene elementen zoals grasveldjes, bomen, plantsoentjes. Er is meer ruimte voor wegen en parkeerplaatsen. De bebouwing bestaat veelal uit open bouwblokken. Bomen zijn aanwezig in bomenlanen.

Groen	GSC label D en E:50-30% groen, bestaat uit 6-25% bomen, 3-8% middelhoog en 15-30% laag
Landschapszone	Dekzandrug en dekzandrand, zie paragraaf 4.4 voor beschrijving en typering
Doelsoorten basis stedelijk	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, egel, wilde bijen, vlinders
Doelsoorten specifiek	Eekhoorn, egel, laatvlieger, pimpelmees, roodborstje, vink, merel, groenling, lindepijlstaart, grote bladsnijder
Foto	

4.3.6 Woonwijken zeer groen

Profiel Woonwijken zeer groen	
Beschrijving	Dit is meestal een ruimer opgezette wijk, losstaande bebouwing met veel groen in de openbare ruimte, ook privégroen. Hier veel bomenlanen, vaak met grote bomen. Ook de aanwezigheid van een park direct in de wijk geeft deze wijken een extra groen karakter. In deze wijken is meer plaats voor groen, zowel in als rondom de wijk. Door de ruimere opzet is er meer plaats voor groen en waterberging. De groenstructuur is in deze wijken een belangrijke drager in de opzet van de wijken.
Groen	GSC label A, B en C:>50% groen, bestaat uit 13-50% bomen, 3-8% middelhoog en 19-42% laag
Landschapszone	Dekzandrug en dekzandrand, zie paragraaf 4.4 voor beschrijving en typering en aanvullende doelsoorten
Doelsoorten basis stedelijk	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen, vlinders
Doelsoorten specifiek	Eekhoorn, egel, grote bonte specht, bosuil, zwartkop, bonte vliegenvanger, gewone grootoorvleermuis, citroenvlinder, gehakkelde aurelia, zweefvliegen
Foto	

4.3.7 Bedrijventerreinen

Profiel Bedrijventerreinen

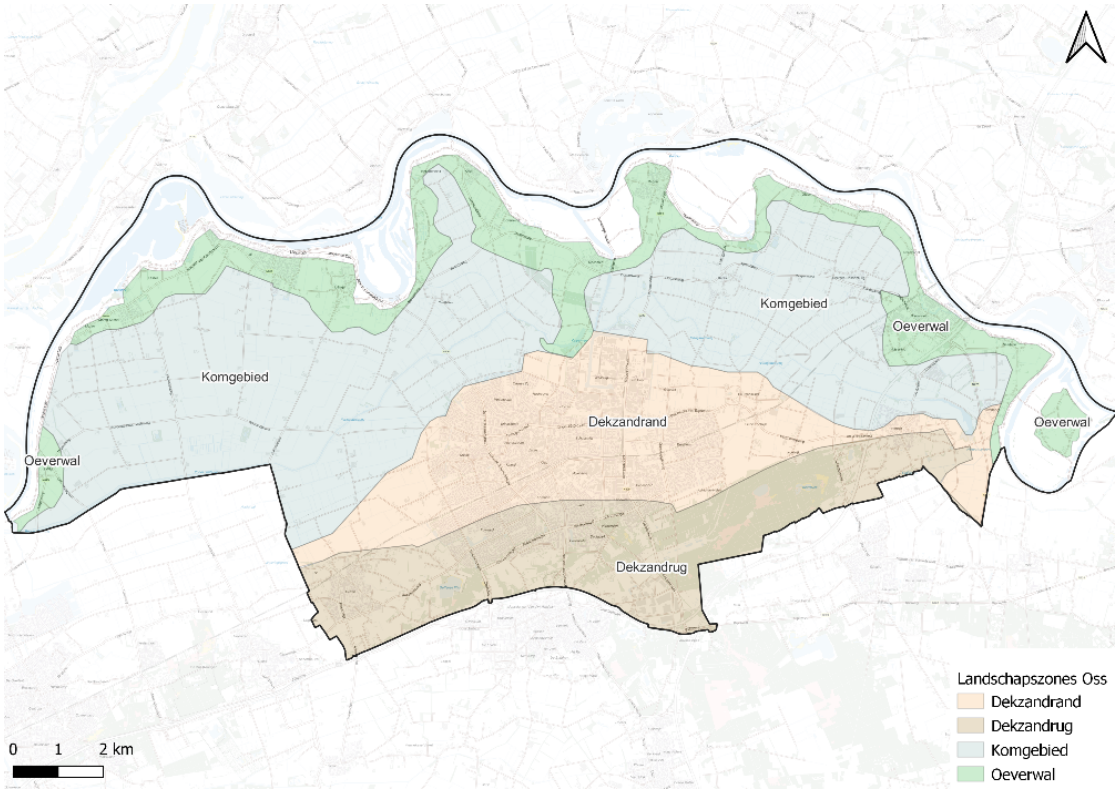
Beschrijving	De bedrijventerreinen zijn erg versteend. Deels gaat het om terreinen met verouderde bedrijfspanden op een grijs en onaantrekkelijk bedrijventerrein met weinig groen. Deels zijn er terreinen met nieuwere bedrijfspanden, maar ook hier is weinig groen en is er veel ruimte voor wegen en parkeren. Deze terreinen zijn hierdoor kwetsbaar voor hitte en wateroverlast.
Groen	GSC label X: <30% groen, bestaat uit 2-10% bomen, 1-2% middelhoog en 6-24% laag
Landschapszone	Dekzandrug en dekzandrand, zie paragraaf 4.4 voor beschrijving en typering en aanvullende doelsoorten
Doelsoorten specifiek	Zwarte roodstaart, scholekster, huiszwaluw, laatvlieger, wezel, bunzing, gewone pad, teunisbloempijlstaart, vroeg avondrood, wormkruidbij
Foto	

4.3.8 Dorpen

Profiel dorpen	
Beschrijving	In de dorpen en kernen vinden we karakteristieke bomen, groene straatjes en verbindingen naar het polderlandschap. De vorm van het dorp/de kern is vaak ontstaan uit noodzaak: wonen waar het veilig en droog was. De Osse dorpen en kernen zijn duidelijk ‘dorp aan de rivier’ of juist ‘dorp op het zand’. Uitzonderingen hierop zijn Deursen-Dennenburg, Haren en Teeffelen, die op een hoger gelegen rivierduin zijn ontstaan. Zij vormen een soort van ‘eilanden’ in de grote leegte van de polder. Door deze geschiedenis is een kenmerkend dorpenlandschap ontstaan, met boerderijen, boomgaarden, weiland, bosschages enzovoort. Groen en natuur zijn belangrijke kwaliteiten in de dorpen en stadjes. Het zorgt voor het dorpse karakter, biodiversiteit, een prettig leefklimaat (verkoeling, infiltratie), een eigen identiteit en is in belangrijke mate medebepalend voor de waarde van de woningen.
Groen	GSC label A en B:>40% groen, bestaat uit 7-25% bomen, 3-11% middelhoog en 24-49% laag
Landschapszone	Oeverwal, komgebied, dekzandrug en dekzandrand, zie paragraaf 4.4 voor beschrijving en typering en aanvullende doelsoorten
Doelsoorten basis stedelijk	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen, vlinders
Doelsoorten specifiek	Egel, steenuil, kerkuil, ooievaar, huiszwaluw, boerenzwaluw, heggenmus, veldparelmoervlinder, koninginnepage, zandbijen, weidehommel
Foto	

4.4 Landschapszones

Gemeente Oss ligt in de overgang van hogere, droge dekzandgronden, via het natte polders in het komgebied met klei tot aan de dynamische uiterwaarden van de Maas met oeverwallen. Deze landschapszones en de abiotische factoren zijn bepalend voor de natuur en biodiversiteit en kennen hun eigen typerende natuur, flora en fauna. Dit loopt ook door in de bebouwde kom. Door bij ontwikkelingen aan te sluiten bij deze eigenschappen van de landschapszones, blijft dit landschap herkenbaar en wordt de identiteit versterkt. Tevens versterkt dit het leefgebied van de flora en fauna die hier van nature voorkomen en bepaalt het de mogelijkheden voor klimaatadaptieve inrichting. De landschapszones geven dus aan op welke wijze het beste vergroend kan worden, welke vegetaties en planten het beste toegepast kunnen worden ook voor de vorm van waterberging met wadi's of oppervlaktewater.

Figuur 4-3 De vier landschapszones waarmee de biodiversiteits-criteria rekening houden

4.4.1 Landschapszone Dekzandrug

- Deze landschapszone betreft de hogere zandgronden en bevindt zich in het zuiden van de gemeente.
- Met over het algemeen relatief lage grondwaterstanden en een bodem van goed waterdoorlatend zand.
- Typerende natuurtypen en landschapselementen zijn droge bossen, bosranden met mantel- en zoomvegetatie en vennen. Ook met houtwallen, poelen en droge (schrale) kruidenrijke graslanden en bermen.
- Typerende boom- en struiksoorten die ook in de bebouwde kom goed toepasbaar zijn:
    - grove den, ruwe berk, zomereik, winterlinde, ruwe iep, wilde lijsterbes, meidoorn, sporkehout, wilde appel, egelantier hazelaar en gele kornoelje.

- Typerende diersoorten die ook in de bebouwde kom voorkomen zijn:
    - Zoogdieren: eekhoorn, egel, vos, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis,
    - Vogels: grote bonte specht, bosuil, merel, roodborstje, vink, pimpelmees, boomklever
    - Amfibieën: kamsalamander, alpenwatersalamander, gewone pad
    - Insecten: citroenvlinder, boomblauwtje, kleine vuurvlinder boomhommel, zandbijen, klokjesbijen

4.4.2 Landschapszone Dekzandrand

- Deze landschapszone betreft de overgang van dekzand naar de polder en raakt het noorden van de bebouwde kom van Oss en Berghem.
- Met over het algemeen relatief hoge grondwaterstanden en een bodem van zand met meer klei in richting het noorden.
- Typerende natuurtypen en landschapselementen zijn vochtige bosjes met bosranden met mantel- en zoomvegetatie, houtsingels, sloten, poelen, vochtige hooilanden en -ruigtes, weiden en graslanden.
- Typerende boom en struiksoorten die ook goed toepasbaar zijn in de bebouwde kom zijn:
    - Zwarte els, wilgen, fladderiep, gewone es, gewone vogelkers, zoete kers, zachte berk, sleedoorn, wilde kardinaalsmuts, sporkehout, wilde liguster, meidoorn, Gelderse roos, aalbes.
- Typerende diersoorten die ook in de bebouwde kom voorkomen zijn:
    - Zoogdieren: egel, wezel, konijn, laatvlieger, gewone dwergvleermuis
    - Vogels: ijsvogel, zanglijster, putter, keep, kneu
    - Amfibieën: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker
    - Insecten: gehakkelde aurelia, iepenpage, icarusblauwtje, distelvlinder, blauwe glazenmaker, kattenstaartdikpoot, slobkousbij

4.4.3 Landschapszone Komgebied

- Tussen de oeverwallen van de Maas en de dekzandrand ligt het komgebied. Komgronden zijn de laaggelegen, natte gebieden in het rivierenlandschap die altijd in combinatie met oeverwallen optreden.
- Hoge grondwaterstand en de bodem bestaat uit rivierklei. Richting de dekzanden en oeverwallen is er een overgangsfase met meer zand.
- Typerend van het komgebied is de openheid van het landschap met weidse graslanden en hooilanden, een netwerk aan sloten, rietvelden, wilgengrienden, vochtige bossen en eendenkooien.
- Typerende boom- en struiksoorten die ook goed toepasbaar zijn in de bebouwde kom zijn:
    - Zwarte populier, wilgen, fladderiep, gewone es, zwarte els, vlier, sleedoorn, rode kornoelje, zwarte bes, Gelderse roos,
- Typerende diersoorten die ook in de bebouwde kom voorkomen:
    - Zoogdieren: konijn, laatvlieger, wezel
    - Vogels: scholekster, ooievaar, rietzanger, wilde eend, witte kwikstaart
    - Amfibieën: bastaardkikker, kleine watersalamander
    - Insecten: oranjetipje, hooibeestje, blauwe glazenmaker, gewone oeverlibel, lantaarntje, grasbij

4.4.4 Landschapszone Oeverwal

- Deze landschapszone ligt parallel aan de Maas. Vele dorpen zijn gebouwd op de oeverwal of zandruggen in het komgebied.
- De grondwaterstand is dynamisch de bodem bestaat uit rivierklei en zand op de oeverwallen en zandruggen.
- Typerende natuurtypen en landschapselementen zijn de uiterwaarden, rivierbegeleidende bossen, ooibossen, wilgenstruweel, bloemdijken en kleinschalige landbouwpercelen met weiden en boomgaarden, omzoomd met hagen en houtsingels
- Typerende boom en struiksoorten die ook goed toepasbaar zijn in de bebouwde kom zijn:
    - Zwarte populier, wilgen, fladderiep, zomereik, zoete kers, fruitbomen (appels, peren, kersen), okkernoot, winter- en zomerlinde, veldesdoorn, sleedoorn, meidoorn, wilde kardinaalsmuts, wegedoorn, hondsroos, wilde liguster
- Typerende diersoorten die ook in de bebouwde kom voorkomen:
    - Zoogdieren: watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bever, bunzing
    - Vogels: steenuil, kerkuil, huiszwaluw, boerenzwaluw, heggenmus, pimpelmees
    - Amfibieën: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad
    - Insecten: sleedoornpage, hooibeestje, icarusblauwtje, veldparelmoervlinder, weidehommel, akkerhommel

4.5 Groenblauwe hoofdstructuur

Binnen de bebouwde kommen van de gemeente Oss zijn robuuste groene structuren aanwezig. Deze structuren verbinden groene gebieden met elkaar en met het buitengebied. Het zorgt ervoor dat de groenblauwe gebieden gezamenlijk een netwerk vormen voor zowel mens als natuur. Het groenblauwe netwerk is bovendien belangrijk voor de groene identiteit en kwaliteit van Oss en de kernen. Dit netwerk is essentieel voor het opvangen en vasthouden van regenwater en het koelen van de stad en dorpen in de zomer. Ook vormen ze leefgebieden en ecologische verbindingen, veel planten en dieren leven in en verspreiden zich via deze structuren. Bewoners waarderen het groene netwerk hoog.

Voor een groene, klimaatadaptieve en biodiverse omgeving zijn deze ecologische structuren van essentieel belang. Daarom gaat de Osse Maatlat ook in op het functioneel behouden en versterken van deze structuren. In eerste instantie door ze niet aan te tasten, maar ook door ze te vergroten en de ecologische kwaliteit ervan te verhogen. Bijvoorbeeld door meer ecologisch beheer toe te passen en het biodiverser in te richten. Projecten kunnen ook van toegevoegde waarde zijn door aan te sluiten op de groene en ecologische kwaliteiten van de structuren en aanwezige soorten planten en dieren.

In onderstaande kaart is de groene hoofdstructuur van de kernen Oss en Berghem weergegeven. De groene structuren bestaan uit de groene gebieden en de verbindingen daartussen. Dit kan hoogwaardig stedelijk groen zijn maar ook bijvoorbeeld een bomenlaan.

De groene hoofdstructuur is niet een begrenst oppervlak met een planologische bescherming. In plaats daarvan wordt uitgegaan van het functioneren. In de Osse maatlat wordt beoordeeld of een ontwikkeling geen negatief effect heeft op het functioneren van de groene hoofdstructuur.

De hoofdstructuren van de andere kernen zullen op een later tijdstip nog in kaart worden gebracht.

Figuur 4-4 Groene hoofdstructuur (GHS) Oss en Berghem.

4.6 Doelsoorten

Doelsoorten staat symbool voor de biodiversiteit van een gebied. Door het leefgebied van deze soorten te versterken, worden vele andere soorten geholpen, en daarmee de algehele biodiversiteit. Maatregelen voor deze soorten zijn dus veelal ook gunstig voor andere soorten. Om de soorten effectief te helpen, wordt geadviseerd om de 5 V's te hanteren. De 5 V's vormen de basisbehoefte van soorten:

- Verbinding
- Veiligheid
- Voedsel
- Voorplanting
- Vocht

Bij ontwikkelingen zijn er grote verschillen in de mogelijkheden en ambities om het leefgebied van diersoorten te versterken. Daarom zijn er voor drie categorieën doelsoorten geselecteerd. In de maatlat wordt gevraagd minimaal de doelsoorten basis te stimuleren. Het plus-niveau is voor meer ambitieuze projecten en grotere gebiedsontwikkelingen. Met ruimte, middelen en de wil om het leefgebied van specifiekere soorten te versterken. Omdat aanwezigheid en mogelijkheden voor soorten bepaald worden door zowel de locatie in het landschap als de functie en aard van het gebied, zijn de specifieke doelsoorten geselecteerd voor zowel de deelgebieden en de landschapszones.

- **Doelsoort basis:** Dit zijn basissoorten die op eenvoudige wijze in de gehele bebouwde kom gestimuleerd kunnen worden. Het stimuleren van deze soorten is het minimale criteria in de maatlat.
- **Specifieke doelsoorten deelgebieden**: Dit zijn doelsoorten die passen bij een specifieke functie en aard van het gebied. Ze zijn dan ook onderverdeeld in de zes verschillende deelgebieden. Verschil tussen de geschiktheid van de doelsoorten in de deelgebieden zit namelijk met name in het type bebouwing, het aandeel groen, potentie voor vergroening en ruimte voor natuurlijke vegetaties. Zo kunnen egels en eekhoorns wel geholpen worden in groene en zeer groene woonwijken, maar niet zozeer in het centrum, en voelen soorten als zwarte roodstaart zich juist thuis op bedrijventerreinen.
- **Specifieke doelsoorten landschapszones**: Deze soorten zijn afhankelijk van de locatie van de ontwikkeling. Want ook de landschapszones verschillen in de diersoorten die er van nature voorkomen. Zo broeden ooievaars graag op bebouwing op de oeverwallen en komgebieden, zijn De selectie aan doelsoorten betreffen soorten die voorkomen in de landschapszones en ook gestimuleerd kunnen worden in de bebouwde kom.

Categorie	Deelgebied/zone	Doelsoorten
Doelsoort basis	Overal	Gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, wilde bijen, vlinders
Doelsoort specifiek deelgebied	Centrum/Spoorzone	Slechtvalk, spreeuw, zwarte roodstaart, koolmees, laatvlieger, steenhommel, grote wolbij, gehoornde metselbij, dagpauwoog, boomblauwtje
	Woonwijk versteend	Zwarte roodstaart, spreeuw, koolmees. laatvlieger, dagpauwoog, citroenvlinder, rosse metselbij, tuinhommel
	Woonwijken groen	Eekhoorn, egel, laatvlieger, pimpelmees, roodborstje, vink, merel, groenling, lindepijlstaart, grote bladsnijder
	Woonwijken zeer groen	Eekhoorn, egel, grote bonte specht, bosuil, zwartkop, bonte vliegenvanger, gewone grootoorvleermuis, citroenvlinder, gehakkelde aurelia, zweefvliegen
	Bedrijventerreinen	Zwarte roodstaart, scholekster, huiszwaluw, laatvlieger, wezel, bunzing, gewone pad, teunisbloempijlstaart, vroeg avondrood, wormkruidbij
	Dorpen	Egel, steenuil, kerkuil, ooievaar, huiszwaluw, boerenzwaluw, heggenmus, veldparelmoervlinder, koninginnenpage, zandbijen, weidehommel
Doelsoort specifiek landschapszones	Dekzandrug	Zoogdieren: eekhoorn, egel, vos, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, Vogels: grote bonte specht, bosuil, merel, roodborstje, vink, pimpelmees, boomklever Amfibieën: kamsalamander, alpenwatersalamander, gewone pad Insecten: citroenvlinder, boomblauwtje, kleine vuurvlinder boomhommel, zandbijen, klokjesbijen
	Dekzandrand	Zoogdieren: egel, wezel, konijn, laatvlieger, gewone dwergvleermuis Vogels: ijsvogel, zanglijster, putter, keep, kneu Amfibieën: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker Insecten: gehakkelde aurelia, iepenpage, icarusblauwtje, distelvlinder, blauwe glazenmaker, kattenstaartdikpoot, slobkousbij
	Komgebied	Zoogdieren: konijn, laatvlieger, wezel Vogels: scholekster, ooievaar, rietzanger, wilde eend, witte kwikstaart Amfibieën: bastaardkikker, kleine watersalamander Insecten: oranjetipje, hooibeestje, blauwe glazenmaker, gewone oeverlibel, lantaarntje, grasbij
	Oeverwal	Zoogdieren: watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bever, bunzing Vogels: steenuil, kerkuil, huiszwaluw, boerenzwaluw, heggenmus, ooievaar Amfibieën: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad Insecten: sleedoornpage, hooibeestje, icarusblauwtje, veldparelmoervlinder, weidehommel, akkerhommel

5 Behoud bestaand groen en compensatie (bestaand) groen

Een belangrijk uitgangspunt bij planontwikkeling is het behouden van waardevol groen dat al aanwezig is in het plangebied. Vooral bij bomen en bos duurt het jaren voordat deze volwassen zijn en optimaal kunnen functioneren. Het behouden van bestaand waardevol groen is de meest effectieve maatregel om groene waarden in projecten te realiseren.

Afwegingen rondom behoud*, verplaatsen of compenseren van bestaand groen maken we volgens de onderstaande volgorde. De afweging leggen we vast en is onderdeel van een ruimtelijke afweging die wordt gemaakt.

Volgorde rond afwegingen behoud en compensatie bestaand waardevol groen in plangebied:

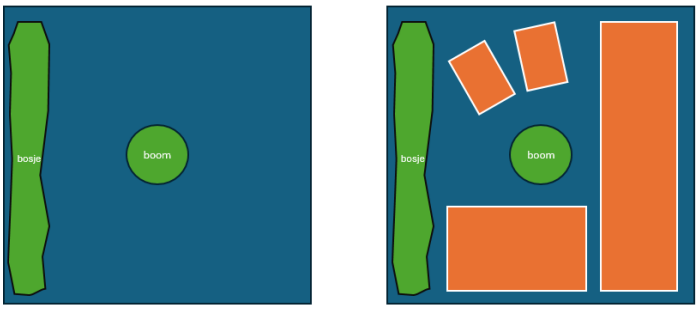
A. **Behoud** door inpassing in ontwikkeling
B. **Verplaatsen** naar andere plek in plangebied of buiten plangebied
C. **Compenseren** met nieuw groen in plangebied of buiten plangebied

Uitgangspunt voor verplaatsen en compenseren is altijd eerst binnen het plangebied, daarna buiten dichtbij het plangebied. Compensatie kan in natura of financieel via het groencompensatiefonds van de gemeente Oss.

Te doorlopen stappen behoud en compensatie bestaand waardevol groen

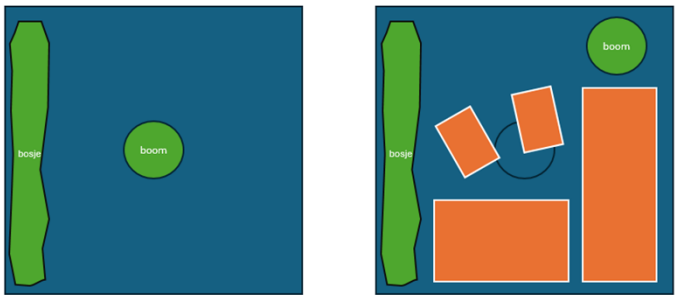
1. **Huidig groen in kaart brengen**. Het bestaande groen door de initiatiefnemer in kaart gebracht. Het gaat hierbij om het areaal aan groen, opgedeeld in lage vegetatie (laag gemaaid gras), middelhoge vegetatie (hoge grassen, struiken, heesters, struweel) en hoge vegetatie (bomen). Tevens wordt een beschrijving gegeven van de waarde van het groen voor biodiversiteit, recreatie en beleving. Ook wordt de toekomstwaarde beoordeeld.
2. **Behouden:** Het waardevolle groen moet zoveel mogelijk behouden worden. Er moet gezocht worden naar oplossingen om aantasting van bestaand groen te voorkomen. Indien het behouden van (een deel van) het groen niet mogelijk is, moet dit worden onderbouwd. Deze onderbouwing moet ook een alternatievenafweging en onderbouwing van het belang van de ontwikkeling bevatten. De gemeente zal deze onderbouwing beoordelen.

Behoud waardevol groen

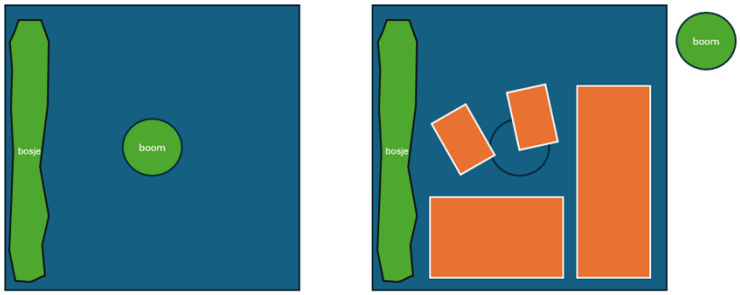

3. **Verplaatsen:** Als behoud van (een deel van) waardevol groen op de huidige plek in het plangebied niet mogelijk is en er geen reële alternatieven zijn, moet gekeken worden naar mogelijkheden om het waardevolle groen binnen of in de directe nabijheid van het plangebied te verplaatsen. Hiertoe wordt door de initiatiefnemer een verplaatsingsplan (inclusief haalbaarheid bij verplaatsing buiten het plangebied) aan de gemeente ter beoordeling voorgelegd. Indien verplaatsen niet mogelijk is, moet dit onderbouwd worden. De gemeente zal deze onderbouwing beoordelen. Bij verplaatsen buiten het plangebied dient dit ook op haalbaarheid te zijn getoetst.

Verplaatsen waardevol groen binnen het plangebied

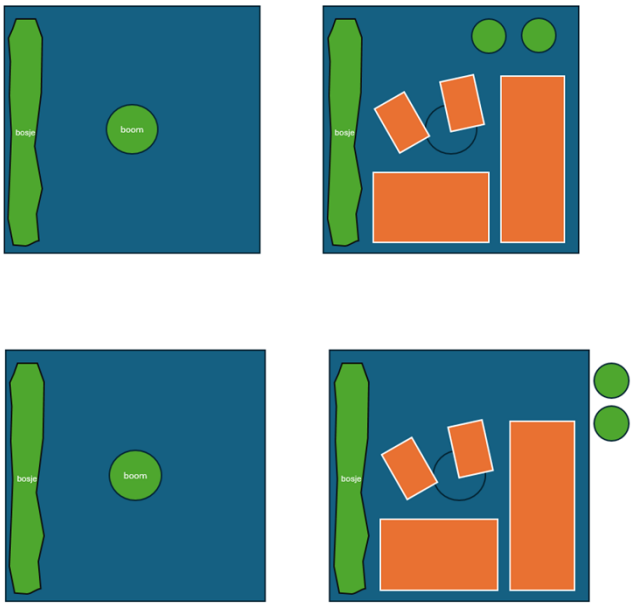

Verplaatsen waardevol groen buiten het plangebied

4. **Compenseren:** Als behoud en verplaatsen onderbouwd niet mogelijk is of geen reële optie is, dan is compensatie de volgende stap. Het waardevolle groen dat verdwijnt moet binnen of in de directe nabijheid van het plangebied worden gecompenseerd. Dit wordt door de initiatiefnemer in een plan voorgelegd en door de gemeente beoordeeld.
   Hierbij moeten de hiervoor genoemde stappen 1 tot en met 3 zorgvuldig zijn doorlopen en door de gemeente zijn beoordeeld.
   Voor compenseren geldt dat de financiële waarde van het bestaand waardevol groen minstens moet terugkomen in de nieuwe situatie. Voor de compensatie van bomen geldt dat voor elke boom 2 nieuwe bomen moeten terugkomen (ter compensatie van de bladmassa/kroonprojectie). In overleg met de gemeente wordt hier invulling aan gegeven. De gemeente beoordeelt de voorgestelde compensatie.
   De realisatie van compensatiegroen wordt geborgd in de wijziging van het omgevingsplan en indien van toepassing opgenomen in de anterieure overeenkomst.
   Het compensatiegroen wordt binnen 1 jaar na realisatie van de ruimtelijke ontwikkeling (na realisatie van de laatste woning of niet-woning) aangelegd, tenzij anders wordt vastgelegd in het omgevingsplan en indien van toepassing de anterieure overeenkomst.

Compenseren waardevol groen binnen plangebied

Compenseren waardevol groen buiten plangebied

5. **Financiële compensatie:** Financieel compenseren van bestaand groen is alleen mogelijk wanneer de stappen 1 tot en met 4 aantoonbaar niet mogelijk zijn en in overleg met de gemeente akkoord is. De financiële compensatie bestaat uit 1,5 x de kosten van het opnieuw aanleggen van de bestaande kwaliteit groen op een andere locatie. Initiatiefnemer dient hiertoe een groenplan met financiële onderbouwing ter goedkeuring in bij de gemeente. De financiële compensatie wordt opgenomen in de anterieure overeenkomst.

* Deze criteria rondom het behoud van bestaand groen staat los van het kapvergunningenbeleid. Indien er bomen aanwezig zijn die kapvergunningplichtig zijn, dient ook aan dit beleid te worden voldaan.

6 Realisatie criteria Osse Maatlat buiten plangebied

Als in het plangebied niet aan de criteria voor groen en biodiversiteit voldaan kan worden, dan is het mogelijk om buiten het plangebied maatregelen te nemen om toch aan de criteria te voldoen.

We onderscheiden daarbij twee situaties:

- Het gaat om een project-/plangebied;
- Het gaat om een gebiedsontwikkeling.

Project-/plangebied:
Als realisatie van de groencriteria van de Osse Maatlat deels niet lukt dan is realisatie van de criteria buiten het plangebied mogelijk een goed alternatief.

1. **Onderbouwing**: Indien volledig voldoen aan de groencriteria Osse Maatlat niet mogelijk is, moet dit onderbouwd worden. De gemeente zal deze onderbouwing beoordelen.
2. **Compensatie in de directe nabijheid van het plangebied*.** Als geheel voldoen aan de Osse criteria niet kan binnen het plangebied, is compensatie mogelijk voor dat deel van de criteria waar niet aan voldaan kan worden. Deze compensatie zal dan in de directe nabijheid van het plangebied plaatsvinden. Hiertoe wordt door de initiatiefnemer een plan voorgelegd en door de gemeente beoordeeld. Voor deze vorm van compensatie gelden dezelfde criteria voor groen (kwantitatief en kwalitatief) zoals de Osse Maatlat voorschrijft.
3. **Compensatie deels buiten plangebied en deels financiële compensatie:** Als fysieke compensatie van groen in de directe nabijheid van het plangebied* deels niet mogelijk is, is de volgende stap financiële compensatie voor dit resterende deel. Voor het deel fysieke compensatie gelden dezelfde criteria voor groen (kwantitatief en kwalitatief) zoals de Osse Maatlat. Het hiertoe door de initiatiefnemer aangeleverde groencompensatieplan wordt ter beoordeling voorgelegd aan de gemeente. Voor het gedeelte waar financiële compensatie voor nodig is, gelden de voorwaarden als hieronder genoemd bij financiële compensatie.
4. **Financiële compensatie**
   Als compensatie in de nabijheid van het plangebied* (deels) niet mogelijk is, kan als laatste stap financieel gecompenseerd worden. Met deze financiële compensatie wordt de opgave elders of later in de tijd in de gemeente Oss gerealiseerd. De concrete financiële waarde is het totaal van de maatregelen die nog nodig zijn om aan alle criteria te voldoen. Hierbij worden de aanlegkosten, grondkosten (indien nodig) en de beheerkosten voor 10 jaar meegenomen. Voor financiële compensatie geldt een compensatiefactor van 1,5. Dit dient als prikkel om vooral in te zetten op fysieke compensatie ter plaatse. Bijvoorbeeld met innovatieve oplossingen. Voor groenarme gebieden, inclusief het centrum, zullen bijkomende kosten hoger zijn en geldt daarom een factor 2. Dit komt door het intensievere ruimtegebruik bovengronds en ondergronds. Werkzaamheden in deze gebieden, en het claimen van (ondergrondse) ruimte voor beplanting brengen extra kosten met zich mee. Groenarme gebieden zijn centrum/ spoorzone en versteende woonwijk (Fig 4-2). Deze stadsdelen hebben weinig groen en zijn gevoeliger zijn voor wateroverlast en hittestress en daarom extra aandacht voor groen vragen.

*Toelichting op ‘in de directe nabijheid van’: Dit is bij voorkeur direct aangrenzend aan het plangebied of de gebiedsontwikkeling, maar kan ook ruimer zijn (tot ca. 300 m afstand) inden dit een beter en/of wenselijker resultaat oplevert. Dit wordt door de initiatiefnemer onderbouwd in het compensatieplan en ter beoordeling aan de gemeente voorgelegd.

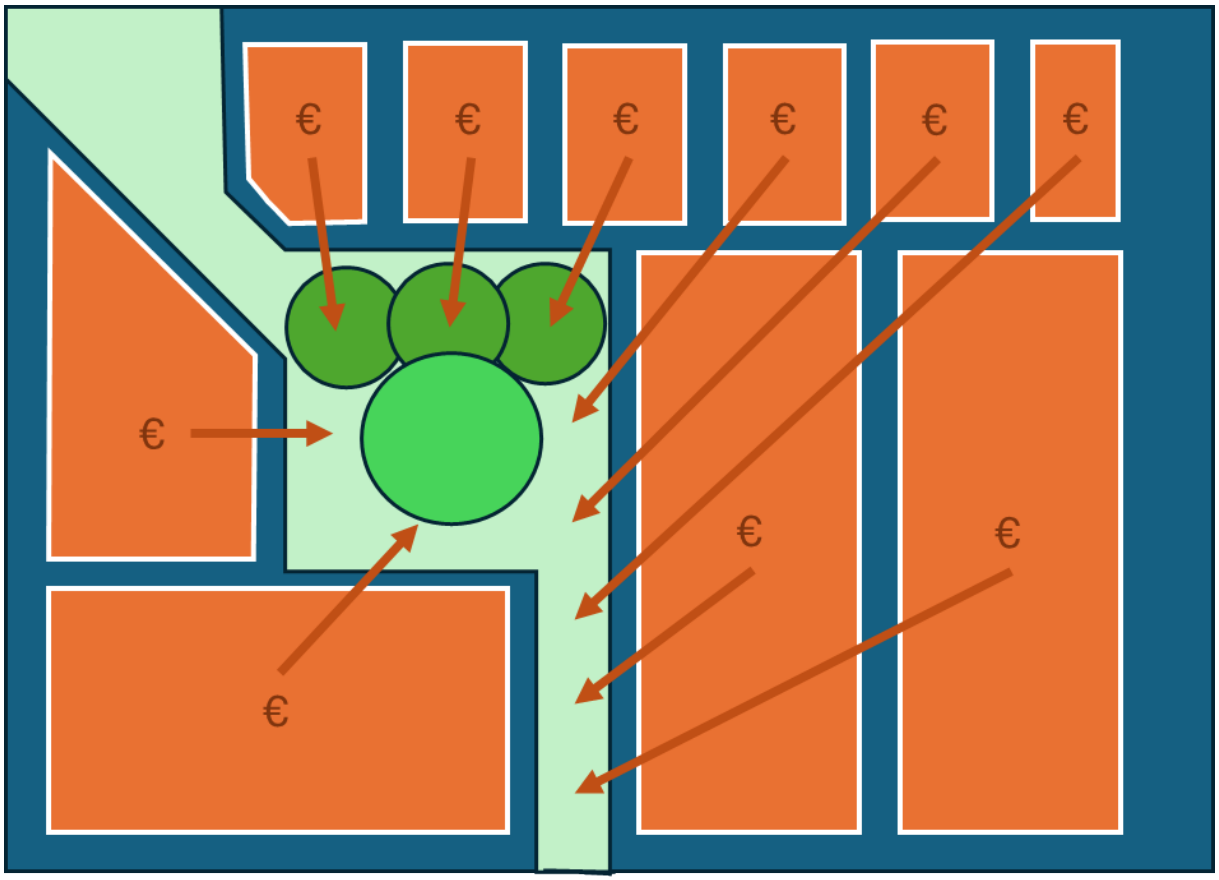
Gebiedsontwikkeling:

Bij een gebiedsontwikkeling is er sprake van een grote ontwikkeling, die veelal in fases wordt gerealiseerd. Binnen zo’n gebiedsontwikkeling worden vaak diverse projecten gerealiseerd. Met de Osse Maatlat is het mogelijk om de aparte projecten te toetsen aan de hand van het plan van de overkoepelende gebiedsontwikkeling. Op deze manier kan bijvoorbeeld gezamenlijk met meerdere ontwikkelingen worden bijgedragen aan een centraal gelegen groengebied. Gebiedsontwikkelingen in de gemeente Oss zijn onder andere:

- Amsteleind
- Euterpepark
- Spoorzone/centrum
- Raadhuislaan

Voor (gefaseerde) gebiedsontwikkelingen worden de volgende stappen in chronologische volgorde doorlopen:

1. Voor een gebiedsontwikkeling wordt een **gebiedsvisie** of programma opgesteld. Deze gebiedsvisie/programma geeft invulling aan de criteria Osse Maatlat. Dit geeft de mogelijkheid om met een aantal ontwikkelingen gezamenlijk aan de criteria te voldoen, bijvoorbeeld door bij te dragen aan een centraal gelegen park. Hierdoor worden zowel de projecten als de centrale ontwikkeling van openbaar groen mogelijk gemaakt.
2. **Onderbouwing:** Voor projecten in een gebiedsontwikkeling wordt eerst beoordeeld of binnen de projectgrenzen voldaan kan worden aan de criteria van de Osse Maatlat. Dit moet onderbouwd worden door de initiatiefnemer. De gemeente zal deze onderbouwing beoordelen.
3. Indien voor een project in de gebiedsontwikkeling dat aantoonbaar niet haalbaar is, is **compensatie binnen de gebiedsontwikkeling mogelijk.** Hiertoe wordt een groencompensatieplan ter beoordeling aan de gemeente voorgelegd.
4. Indien directe compensatie genoemd onder 3 in de gebiedsontwikkeling aantoonbaar niet haalbaar is, is **financiële compensatie** mogelijk. Met deze financiële compensatie wordt het groen als onderdeel van de gebiedsontwikkeling gerealiseerd.

Gebiedsontwikkeling: verschillende projecten in verschillende fasen dragen bij aan gezamenlijk groen binnen de gebiedsontwikkeling.

Bijlage 1: Visualisaties groene biodiverse en klimaatrobuuste wijken

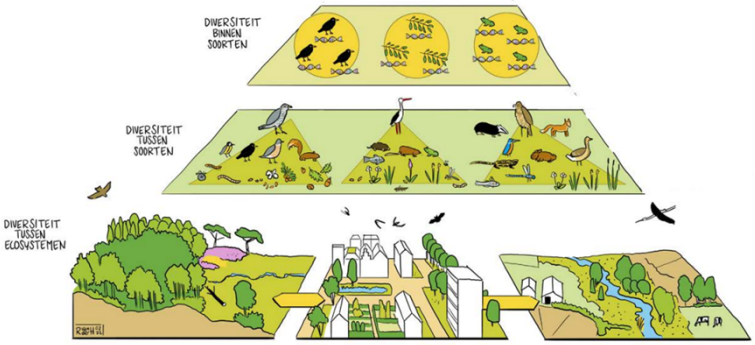
Aparte bijlage

Bijlage 2: Folderboekje Criteriatabel

Aparte bijlage

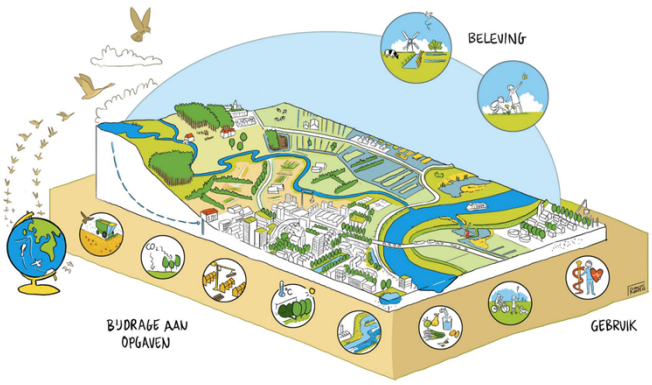
Bijlage 3: Biodiversiteit en nulmeting met natuurpunten

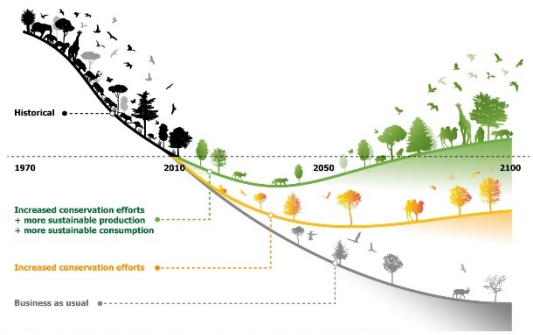
Biodiversiteit staat voor de diversiteit aan leven. Het omvat de variatie aan ecosystemen, soorten en de genetische diversiteit van populaties.

Mensen zijn onderdeel van de natuur en biodiversiteit. Natuur en biodiversiteit zijn de basis van ons bestaan en hun ecosysteemdiensten zijn van onschatbare waarde. Helaas staan de natuur en biodiversiteit wereldwijd onder druk. De reguliere wet- en regelgeving is niet voldoende om de achteruitgang van biodiversiteit te stoppen, laat staan te herstellen. Daarom is het ook zo belangrijk om maatregelen te nemen die biodiversiteit stimuleren. Naast acties in natuurgebieden en agrarische gebieden zijn ook juist de bebouwde kommen belangrijk. Daar kan veel impact gemaakt worden en kunnen mensen dagelijks een stukje natuur ervaren.

Voor het versterken van biodiversiteit geldt: denk globaal, doe lokaal. Iedereen kan een steentje bijdragen en een stukje natuur teruggeven. Van het planten van inheemse planten in de tuin, met natuurinclusief bouwen, natuurvriendelijke landbouw, ecologisch beheer tot natuurontwikkelingsprojecten. Door lokaal te handelen, wordt biodiversiteit zichtbaar en beleefbaar en versterken we het karakter van de gemeente. Daarnaast is een groenere gemeente weerbaarder bij extremer klimaat. Groen zorgt voor verkoeling, een goede waterafvoer en juist een waterbufferend vermogen bij droogte. Op deze manier dragen de natuur en biodiversiteit bij aan een veilige en gezonde leefomgeving

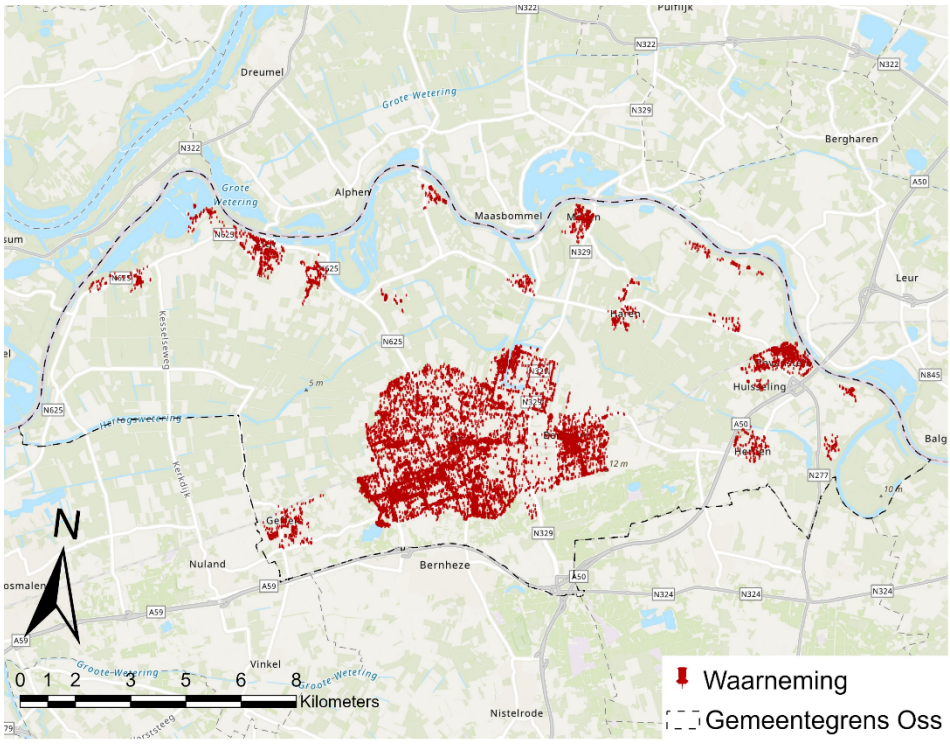

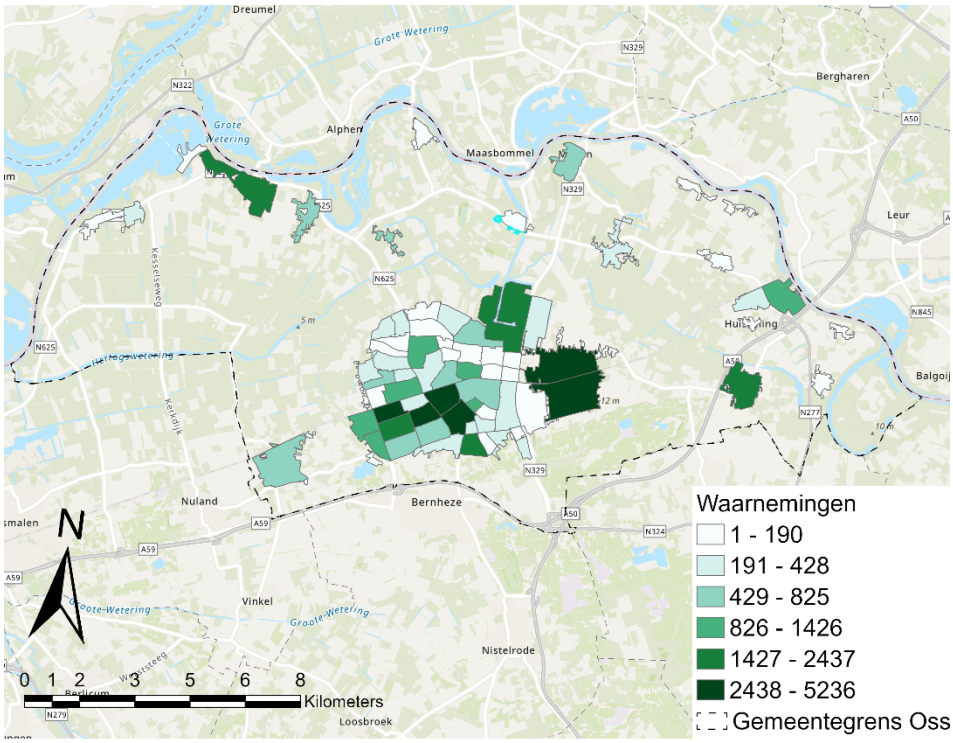
Nulmeting biodiversiteit

Het landschap in gemeente Oss kenmerkt zich door een overgang van een dekzandlandschap met bossen, heide en vennen in het zuiden, via een dekzandrug naar een open polderlandschap in het komgebied met rivierduinen, tot aan de oeverwallen en de uiterwaarden van de Maas. Dit biedt een verscheidenheid aan wateren, met de Maas, wetering, kanalen, meren, wielen, poelen en vijvers, en een mix van vegetaties van de uiterwaarden, dijken, akkers, weilanden, graslanden, bossen, bomenlanen, bermen en tuinen. Al deze blauwe en groene elementen, klein én groot, vormen het leefgebied voor allerlei soorten planten en dieren. De blauwe en groene elementen met hun bodem en vegetatie vormen de basis voor het voedselweb voor alle soorten planten en dieren die voorkomen in Oss. Natuur is niet beperkt tot natuurgebieden, maar strekt zich uit tot in de haarvaten van de bebouwde kommen. Oss en de dorpskernen worden steeds belangrijker als leefgebied voor veel planten en diersoorten.

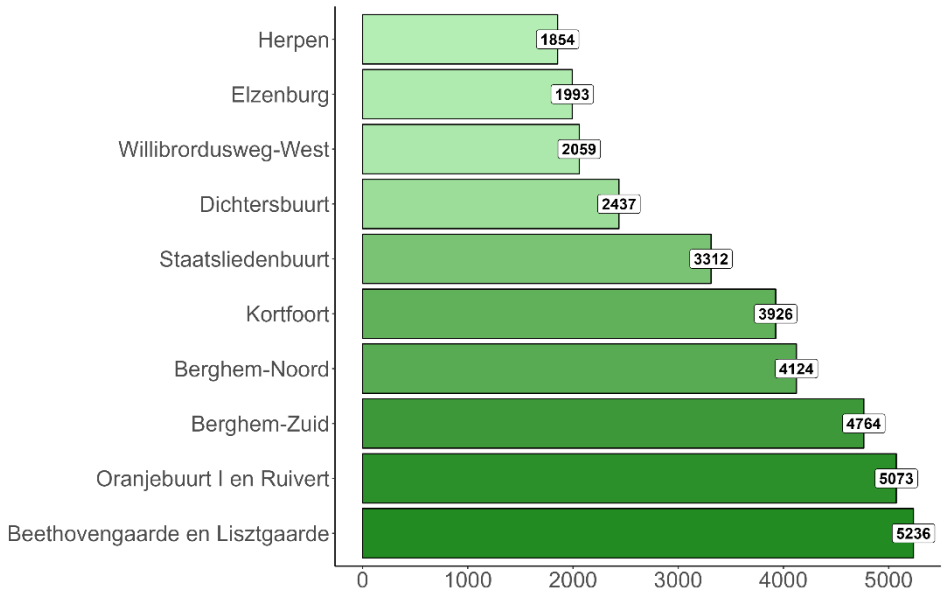
Flora en fauna

In gemeente Oss worden allerlei bijzondere en algemene soorten aangetroffen. We hebben gekeken naar de waarnemingen en soorten in de bebouwde kommen. In totaal zijn de aflopen vijf jaar bijna 6000 waarnemingen ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna. Dit is de meest complete bron voor verspreiding van soorten.

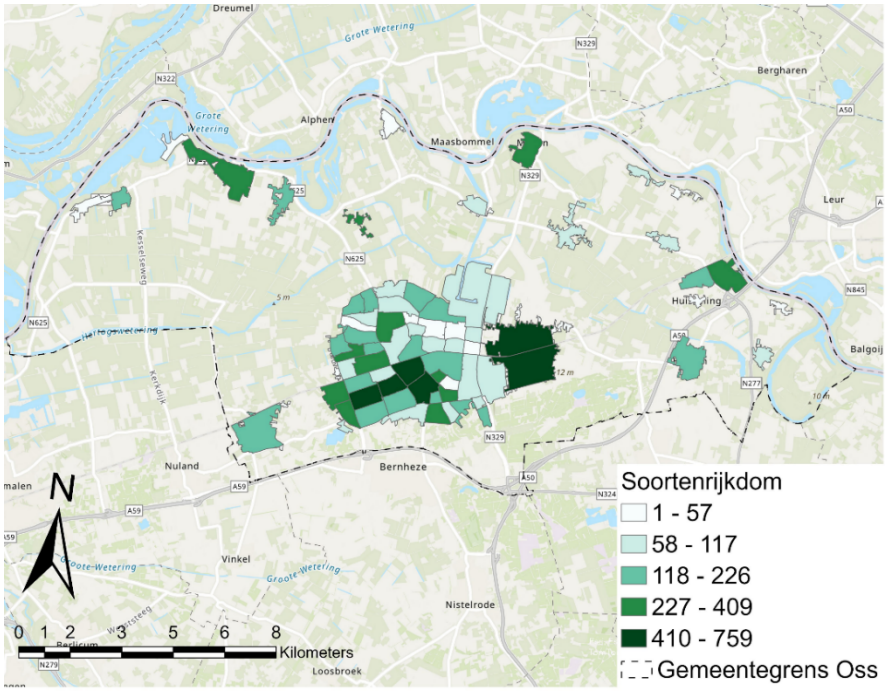
Waarnemingen van planten, dieren en paddenstoelen in de bebouwde kommen van gemeente Oss. Waarnemingen als punten en aantal waarnemingen per buurt.

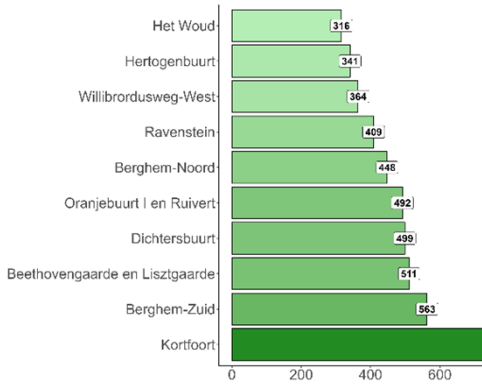

Buurten met de meeste ingevoerde waarnemingen. Er zijn ook veel buurten waar weinig waarnemingen worden ingevoerd. Van belang is om die buurten te inventariseren om een beter beeld van de soortenrijkdom te krijgen

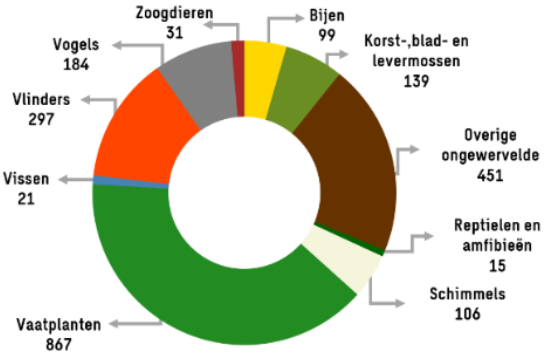
De waarnemingen bestonden uit 2210 verschillende soorten, waarvan 62 rode lijstsoorten (exclusief vogels). De meeste soorten behoren tot de soortgroep vogels en insecten. De meest waargenomen in ingevoerde soorten betreffen met name vogels. Meer waarnemingen betekent overigens niet meteen meer soorten. Zo heeft

de wijk Koortfoort het hoogste aantal soorten, maar staat 6e in de ranglijst van wijken met de meeste waarnemingen.

Aantallen soorten per wijk, ranglijst per buurt, per soortgroep en top 10 meest waargenomen soorten

Natuurpunten

Natuurpunten geven een score aan biodiversiteit. Dit wordt op een objectieve, wetenschappelijk onderbouwde en uniforme wijze berekend. Gebieden krijgen een score, die we weergeven in eenvoudig te interpreteren kaarten, om zo in één oogopslag de stand van de biodiversiteit inzichtelijk te krijgen. Verschillende

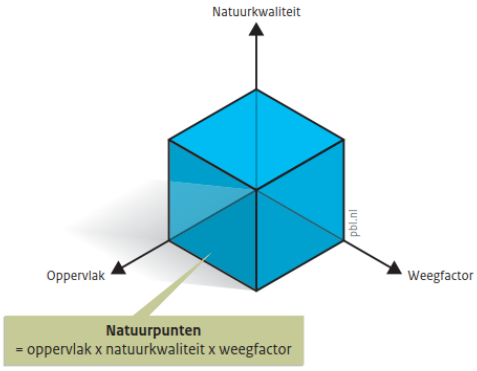
gebieden, natuurtypen, wijken en buurten kunnen met elkaar vergeleken worden. Door jaarlijks een berekening uit te voeren kan de biodiversiteit op eenvoudige en eenduidige wijze gemonitord worden.

Het landschap, de natuurtypen en de flora en fauna vormen samen de natuurwaarden in Oss. Deze natuurwaarden kunnen worden gescoord met natuurpunten. De systematiek is ontwikkeld door PBL. Sweco heeft het natuurpuntensysteem verder ontwikkeld in opdracht van het Platform Biodiversiteit, Ecosystemen & Economie (BEE)[]. Sweco heeft hierna de natuurpuntencalculator ontwikkeld, die met software en gebruik van (semi)openbare data de ingewikkelde berekeningen op uniforme en navolgbare wijze en eenduidige wijze uitvoert. De systematiek is getoetst en/of toegepast door onder meer de WUR, Deltares, RUG, RWS en Sweco.

De rekenformule is eenvoudig:

Natuurpunten = **Weegfactor * Kwaliteit * Oppervlakte.**

De **weegfactor** wordt bepaald door het natuurtype en is en vaste waarde. Hoe unieker het natuurtype, hoe hoger de weegfactor. De **kwaliteit** wordt bepaald door het percentage aan aanwezige doelsoorten van dat specifieke natuurtype. Hoe meer doelsoorten aanwezig, hoe hoger de kwaliteit van het natuurtype. Het **oppervlakte** spreekt voor zich. Voor natuurtypen en hun specifieke doelsoorten wordt gebruikt gemaakt de IndexNL en onderzoek van de WUR.

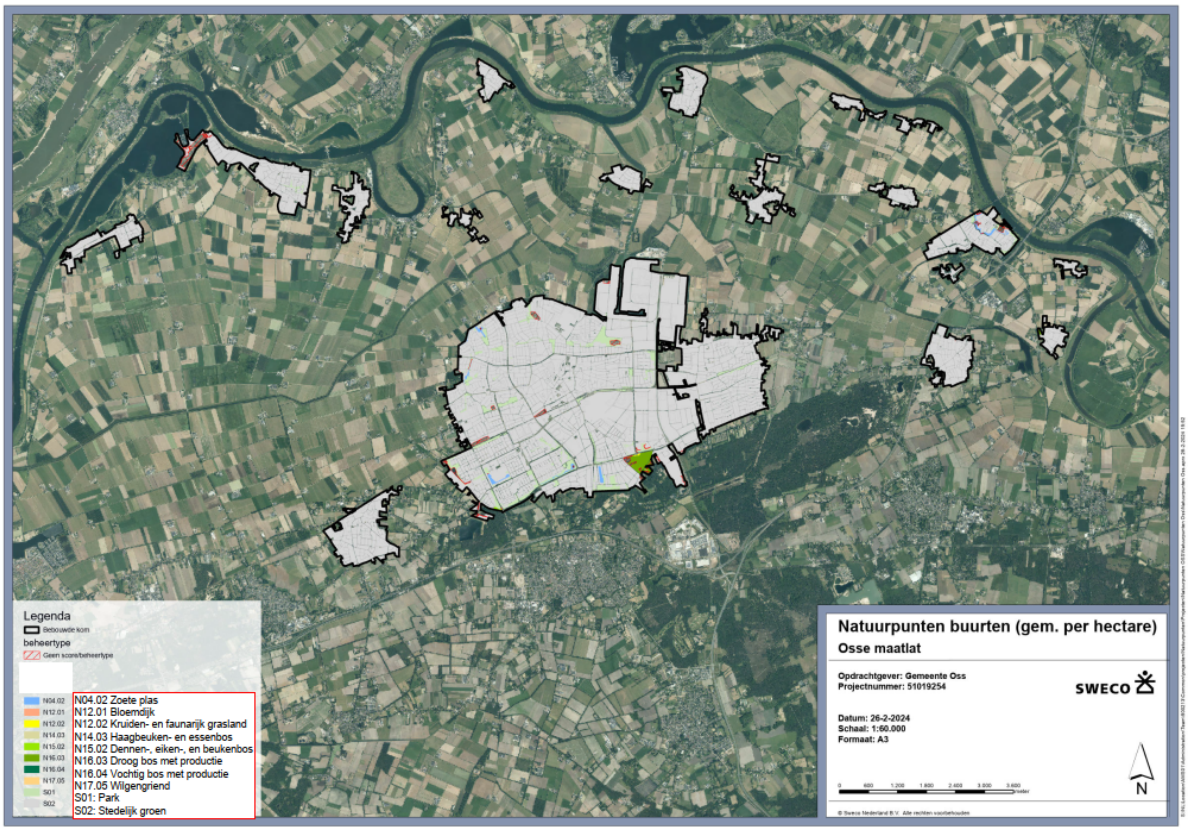

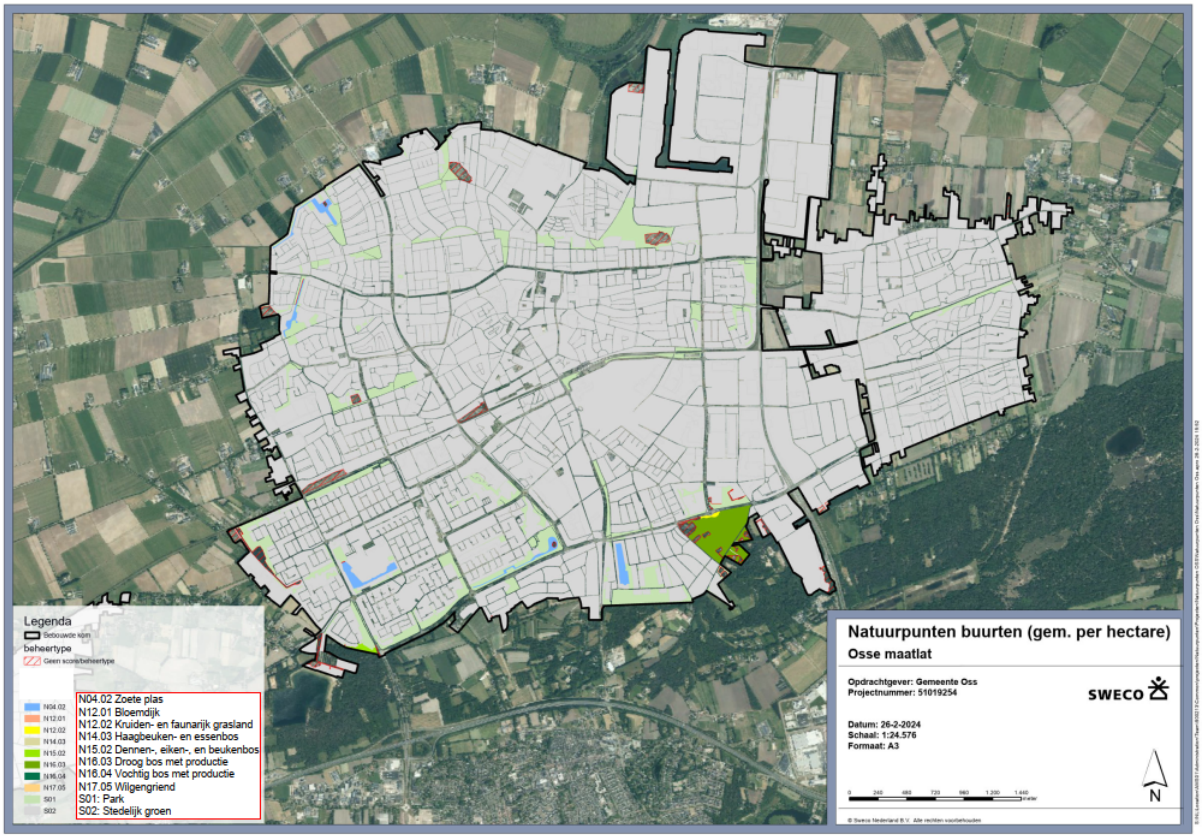
Bron: PBL

Natuurtypen

In de bebouwde kom van gemeente Oss zijn de volgende natuurtypen aanwezig:

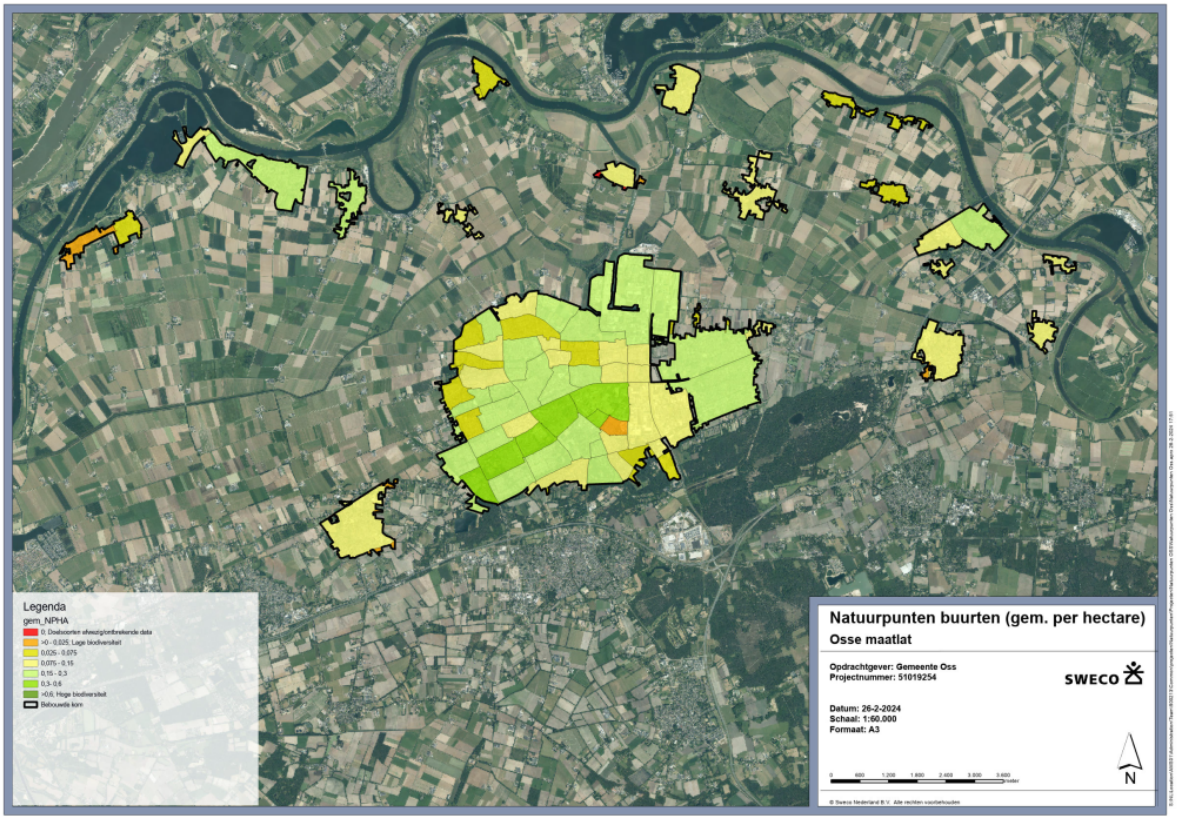
- Stedelijk groen en gebouwen
- Park
- Zoete plas
- Bloemdijk
- Kruiden- en faunarijk grasland
- Haagbeuk- en essenbos
- Dennen- eiken- en beukenbos
- Droog bos met productie
- Vochtig bos met productie
- Wilgengriend

Legenda
Bebouwde kom
beheertype
Geen score/beheertype
N04.02 Zoete plas
N12.01 Bloemdijk
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
N14.03 Haagbeuken- en essenbos
N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos
N16.03 Droog bos met productie
N16.04 Vochtig bos met productie
N17.05 Wilgengriend
S01: Park
S02: Stedelijk groen
Natuurpunten buurten (gem. per hectare)
Osse maatlat
Opdrachtgever: Gemeente Oss
Projectnummer: 51019254
SWECO
Datum: 26-2-2024
Schaal: 1:60.000
Formaat: A3
N

Legenda
Bebouwde kom
beheertype
Geen score/beheertype
N04.02 Zoete plas
N12.01 Bloemdijk
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
N14.03 Haagbeuken- en essenbos
N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos
N16.03 Droog bos met productie
N16.04 Vochtig bos met productie
N17.05 Wilgengriend
S01: Park
S02: Stedelijk groen
Natuurpunten buurten (gem. per hectare)
Osse maatlat
Opdrachtgever: Gemeente Oss
Projectnummer: 51019254
SWECO
Datum: 26-2-2024
Schaal: 1:24.576
Formaat: A3
N

Natuurpunten

Van alle vlakken zijn de natuurpunten berekend. Deze zijn in onderstaande kaart als gemiddelde per buurt weergegeven. De hoogste scores in natuurpunten zijn te vinden in groene wijken in het zuiden van Oss. De lagere scores bevinden zich in het noordwesten van Oss en een aantal dorpskernen. Opgemerkt wordt dat de scores berekend zijn op basis van bestaande en beschikbare data. Als data van soorten niet ingevoerd of verwerkt zijn in de Nationale Databank Flora en Fauna, worden deze dus ook niet meegenomen in de toekenning van natuurpunten.

Figuur 1: Natuurpunten per buurt in kaart en ranglijst in tabel (

Naam buurt	Natuurpunten per ha	Naam buurt	Natuurpunten per ha
Beethovengaarde en Lisztgaarde	0,492	Verzetsheldenbuurt II	0,111
Kortfoort	0,473	Witte Hoef	0,110
Het Woud	0,373	Megen	0,110
Dichtersbuurt	0,363	Vogelbuurt	0,109
Moleneind	0,357	Euterpelaan-Noord	0,109
Zeeheldenbuurt I	0,318	De Noord	0,109
Elzenburg	0,268	Schadewijk Noord-Oost	0,107
Willibrordusweg-West	0,258	Geffen	0,106
Meerdijk	0,257	De Kolk, Schonenberg en D	0,103
Staatsliedenbuurt	0,254	Haren	0,101
Rusheuvel	0,248	Landweer	0,097
Berghemseweg-Zuid	0,240	Bomenbuurt	0,090
Oranjebuurt I en Ruivert	0,236	Huisseling	0,089
Vlashoek	0,233	Buitengebied Duurendseind	0,085
Berghem-Zuid	0,230	Oorlogsheldenbuurt	0,085
Centrum-Zuid	0,228	Teeffelen	0,084
Berghem-Noord	0,227	Danenhoef	0,084
Geffense Bosjes	0,225	Westerveld	0,082
Van Hogendorplaan-West	0,219	Overlangel	0,076
Hoefeind	0,210	Verzetsheldenbuurt I	0,075
Oranjebuurt II	0,209	Hazenkamp	0,063
De Horzak	0,207	Deursen en Dennenburg	0,062
Buitengebied Voorste en Achterste	0,192	Dieden	0,060
Hertogenbuurt	0,189	Buitengebied Oijen	0,059
Buitengebied-West	0,175	Oijen	0,057
Wagenaarstraat en omgeving	0,173	Buitengebied Gement	0,056
Amsteleind	0,170	De Tillaard en De Elzen	0,056
De Geer	0,168	Lockaert	0,051
Vondellaan-Zuid	0,162	Klein Mikkeldonk	0,049
Lith	0,160	Vierwinden	0,044
Lithoijen	0,158	Demen	0,042
Schalkskamp	0,153	Heihoek	0,041
Ravenstein	0,153	Maren-Kessel	0,040
Centrum-West	0,152	Mettegeupel	0,035
Buitengebied Lith	0,150	Buitengebied Deursen en D	0,024
Roofvogelbuurt	0,141	Buitengebied het Laag Hee	0,018
Macharen	0,139	Buitengebied ten oosten va	0,013
Neerloon	0,133	Zeeheldenbuurt II	0,011
De Lithse Ham	0,132	Maren	0,009
Centrum-Noord	0,128	Kessel	0,006
Willibrordusweg-Oost	0,127	Runrot en Papendijk	0,002
Loovelt	0,127	Buitengebied Harense Broe	0,000
Herpen	0,119	Buitengebied Herpen	0,000

Discussie

Biodiversiteit is lastig te kwantificeren en in een score uit te drukken. Er is echter een groot behoefte om inzicht te krijgen in de biodiversiteitswaarden van gebieden. De natuurpuntensystematiek is een objectieve, uniforme en wetenschappelijk onderbouwde wijze om dit voor elkaar te krijgen. Met de natuurpuntencalculator is met relatief weinig inspanning gemeentebreed de biodiversiteitswaarde van Oss en de kernen in beeld gebracht. De kaarten zijn door het kleurenspectrum makkelijk te begrijpen en geven en één oogopslag een beeld van de biodiversiteit. De berekeningen en de kaarten zijn een nulmeting en vormen de basis om de biodiversiteit van de gemeente te monitoren in de komende jaren.

Belangrijk om op te merken is dat de natuurpuntencalculator uitgaat van bestaande data van natuurtypen en aanwezigheid van soorten planten en dieren. Voor soorten is gebruik gemaakt van de NDFF. Dit zijn alle gevalideerde waarnemingen en de meest complete databron voor verspreiding van soorten. Het betreffen echter meestal geen volledige inventarisaties, maar opportuun verzamelde waarnemingen. De meeste waarnemingen in de NDFF zijn dan ook van de meer zichtbare soortgroepen, met name vogels. Bij de natuurpuntencalculator is hier rekening mee gehouden. In de methodiek wordt het zogenaamde waarnemingseffect verminderd. Onder meer door het niet meenemen van lastig te identificeren en waar te nemen soortgroepen, waar veel specialistische kennis voor nodig is. Daarnaast wordt

uitgegaan van de aan- of afwezigheid van soorten en niet van hoeveelheden individuen.

Toch zal door het gebruik van (semi)openbare data sprake zijn van een waarnemingseffect; hoe beter er gekeken wordt in een gebied, hoe groter de kans is dat een locaties een hoge score krijgt. Openbaar toegankelijke gebieden zijn doorgaans beter vertegenwoordigd in de NDFF dan niet - of moeilijk - toegankelijke terreinen. Delen van de stad kunnen daardoor ondergewaardeerd worden. Hierdoor kan bij er het inzoomen op polygonen een vertekend beeld uit komen ten opzichte van de werkelijkheid. Daarnaast kan een plek met weinig natuurpunten, voor bepaalde soorten wel degelijk van (groot) belang zijn.

Monitoring

De kaarten geven een nulmeting. De basis en uitgangspunt om verder aan het verhogen van biodiversiteit te werken. Door de berekening ieder jaar te herhalen kan de biodiversiteit gemeentebreed, gebiedsdekkend of per wijk gemonitord worden op een uniforme en eenvoudige wijze.

Het verzamelen van data is essentieel in de methodiek. Hoe meer soorten er geïnventariseerd worden in ingevoerd in de NDFF, hoe betrouwbaarder de kaarten en het beeld wordt. Daarom is het belangrijk onderzoeksbureaus, organisaties, overheden, bewoners en bezoekers aan te sporen om hun waarnemingen van soorten in te voeren in de NDFF. Voor bewoners kan dit het makkelijkste via waarneming.nl en bijhorende apps Apps - Waarneming.nl zoals de app OBS-Identify.

Voor onderzoeksbureaus organisaties en overheden is het van belang meer te geven dat ze niet enkel kijken naar beschermde soorten, maar ook breder kijken naar rode lijssoorten en ook algemene soorten opnemen tijdens veldbezoeken en deze invoeren in de NDFF.

Natuurpunten geven een gebiedsdekkend beeld, maar voor lokaal inzicht is maatwerk nodig en specifieke inventarisaties. Daarnaast is het van belang om naast monitoring met natuurpunten, ook monitoring uit te blijven voeren die specifieke soorten en soortgroepen inventariseren in het veld. Dit geeft zeer waardevolle en gedetailleerde informatie. Zoals de jarenlange monitoring en de meer specifieke wilde bijenmonitoring die periodiek wordt uitgevoerd.

Bijlage 5: Landelijke Maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving

Het doel van de landelijke maatlat is zorgen voor een groene, klimaatadaptieve gebouwde omgeving in elk project. De maatlat geeft richting voor overheden en voor bouwende en ontwikkelende partijen over wat groen en klimaatadaptief bouwen is. Uiteindelijk krijgen we zo een groen, biodivers en klimaatbestendig Nederland in 2050.

De maatlat is bedoeld om een basis te bieden voor groen en klimaatbestendig bouwen, door zowel een duidelijke ondergrens te stellen als hogere ambities te stimuleren. Dat maakt de maatlat ook gebaat bij een “lerende” (dynamische) insteek, om te kunnen meebewegen met ontwikkelingen.

De landelijke maatlat is echter nog niet zo concreet uitgewerkt dat het ook concrete normen bevat. Daarom is een lokale doorvertaling nodig per gemeente. Om die reden is de Osse Maatlat ontwikkeld.

Groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving
Biodiversiteit en natuurinclusiviteit
Groenblauwe structuren en de gebiedseigen biodiversiteit worden versterkt op alle schaalniveaus
Richtlijn
Waardevolle habitat en basiskwaliteit natuur realiseren
Groene oplossingen gebaseerd op natuurlijke processen en structuren hebben de voorkeur boven technische oplossingen: groen, tenzij
Verbonden met thema's:
Percentage groen op buurtniveau realiseren
Verbonden met thema's:
Droogte
Langdurige droogte leidt niet tot structurele schade aan bebouwing, funderingen, wegen, groen, water en vitale of kwetsbare functies.
Decentrale norm
Grondwaterstanden en zoetwaterbeschikbaarheid zijn sturend bij keuze functie, systeem en inrichting
Richtlijn
Vergroten infiltratie en minimaliseren verharding
Verbonden met thema's:
Hergebruik van water, zuinig gebruik van drinkwater en verbeteren waterkwaliteit is onderdeel van het ontwerp
Voorkeursvolgorde
•Benutten en besparen,
•Vasthouden en infiltreren,
•Bergen,
•Afvoeren
Bodemdaling
Bodemdaling van gebouwd gebied en de gevolgen ervan blijven beheersbaar en betaalbaar
Decentrale norm
Draagkracht bodem is mede sturend bij keuze functie, systeem en inrichting
Gebiedsspecifieke keuze ontwerppeil, restzettingseis, maatregelenset en materiaal op basis van de meest kosten effectieve investering gegeven de levensduur.
Hitte
Tijdens hitte biedt de gebouwde omgeving een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving
Richtlijn
Geen directe opwarming van verblijfsplekken in de private of openbare buitenruimte door gebouwen(installaties)
Schaduw op verblijfsplekken, loop- en fietsroutes en drinkwaterstroken
Afstand tot groene koele verblijfsplekken
Verbonden met thema's:
Warmtewerende oppervlakten
Vitale en kwetsbare functies en groenvoorzieningen zijn bestand tegen hitte
Voorkeursvolgorde
De ladder van koeling door OSKA:
•Koele omgeving
•Warmte weren
•Passief koelen
•Actief koelen
Gevolgbeperking overstromingen
De gebouwde omgeving is via gevolgbeperking voorbereid op overstromingen in buitendijks gebied, vanuit het regionale watersysteem en door dijkdoorbraken
Richtlijn
Overstromingsrisico's van overstromingskans, waterdiepte en evacuatietijd en bijbehorende impact afwegen met specifieke aandacht voor vitale en kwetsbare functies
Voorkeursvolgorde
Voorbeeld:
Basisveiligheidsniveau Metropoolregio Amsterdam
Wateroverlast
Hevige neerslag leidt niet tot waterschade aan gebouwen, boven- en ondergrondse infrastructuur en voorzieningen. Kwetsbare en vitale functies en voorzieningen blijven beschikbaar.
Landelijke norm
Geen waterschade tot en met een bui die 1 x per 100 jaar voorkomt, vitale en kwetsbare functies blijven beschikbaar
Geen waterschade bij 0,2 meter waterdiepte op straat
Verbonden met thema's:
Decentrale norm
Neerslag op privaat terrein verwerken op privaat terrein of daarvoor bestemde extra voorzieningen in het plangebied of binnen de watersysteemgrenzen
Ontwikkeling voorkomt afwenteling
Richtlijn
In het gebied is natuurlijke en bovengrondse afwatering zoveel mogelijk aanwezig.
Voorkeursvolgorde
•Benutten en besparen,
•Vasthouden en infiltreren,
•Bergen,
•Afvoeren

Bijlage 6: Tabel data Groene stad Challenge

Informatie buurt

code	naam	plaatsnaam	aantal_inwoners	KPI2_StedelijkOpenbaarGroenPerInwoner	KPI3_GroenPerInwoner	Deelgebied	Label	perc_lage_vegetatie	perc_middelhoge_vegetatie	perc_hoge_vegetatie	Percentage groen	perc_water	_ratioPrivatePublicGree n	% toevoeging groen totaal
BU08280307	Willibrordusweg-West	Oss	220	936,14	1205,65	Zeer groene woonwijk	A	27,0	3,6	49,8	80,3	7,2	75 / 25	6,2%
BU08281601	Neerloon	Neerloon	205	319,97	955,28	Dorp	A	49,0	11,3	13,8	74,1	2,3	30 / 70	2,6%
BU08280306	Willibrordusweg-Oost	Oss	205	155,11	602,67	Zeer groene woonwijk	A	22,5	6,5	43,4	72,5	0,0	20 / 80	8,0%
BU08281702	Demen	Demen	180	131,21	606,97	Dorp	A	41,4	8,7	19,9	70,0	0,4	19 / 81	2,8%
BU08281701	Dieden	Dieden	210	210,65	778,90	Dorp	A	36,7	7,0	25,1	68,8	4,6	20 / 80	1,7%
BU08280607	Witte Hoef	Oss	655	172,59	431,23	Zeer groene woonwijk	A	25,8	8,1	34,5	68,4	0,1	33 / 67	6,9%
BU08281600	Overlangel	Overlangel	445	161,85	408,14	Dorp	B	37,7	9,1	19,1	66,0	0,8	36 / 64	3,2%
BU08280606	Beethovengaarde en Lisztgaarde	Oss	920	185,51	241,28	Zeer groene woonwijk	B	29,1	6,1	29,6	64,7	0,0	69 / 31	16,5%
BU08281808	De Lithse Ham	Lith	5			Dorp	Z	43,6	8,5	12,5	64,6	3,2	99 / 1	11,7%
BU08281403	Huisseling	Huisseling	325	78,75	381,18	Dorp	B	39,3	10,0	15,3	64,6	0,9	16 / 84	2,7%
BU08281509	Buitengebied Herpen	Herpen	215	98,43	498,04	Dorp	B	41,2	7,0	14,1	62,3	0,0	16 / 84	3,8%
BU08280703	Amsteleind	Oss	775	146,67	198,10	Zeer groene woonwijk	B	28,9	4,2	29,0	62,1	3,7	63 / 37	7,2%
BU08282208	Buitengebied ten oosten van Geffen	Geffen	550	429,64	869,93	Dorp	A	43,0	4,5	14,5	62,0	1,8	38 / 62	5,3%
BU08280106	De Horzak	Oss	1285	183,62	256,57	Zeer groene woonwijk	B	41,7	5,6	14,2	61,4	1,9	68 / 32	9,3%
BU08281900	Lithoijen	Lithoijen	745	128,20	425,93	Dorp	B	33,0	6,9	19,4	59,3	2,5	25 / 75	3,8%
BU08280701	Heihoek	Oss	955	100,84	154,28	Zeer groene woonwijk	C	32,8	5,6	20,6	59,0	1,4	55 / 45	9,4%
BU08280608	Het Woud	Oss	1360	100,83	126,65	Zeer groene woonwijk	B	24,0	3,9	29,7	57,6	5,4	70 / 30	12,0%
BU08282101	Maren	Maren-Kessel	220	132,65	810,59	Dorp	B	32,6	7,3	17,6	57,5	1,4	9 / 91	11,9%
BU08280601	Van Hogendorplaan-West	Oss	1590	125,72	155,81	Zeer groene woonwijk	C	28,0	3,4	25,7	57,2	4,5	74 / 26	14,8%
BU08281100	Haren	Haren	715	161,91	438,18	Dorp	B	37,0	5,6	13,2	55,8	1,1	30 / 70	4,8%
BU08281700	Deursen en Dennenburg	Deursen-Dennenburg	650	55,33	282,12	Dorp	D	33,6	8,1	13,8	55,5	1,2	16 / 84	3,6%
BU08280602	Dichtersbuurt	Oss	2215	104,60	118,21	Zeer groene woonwijk	C	27,2	2,7	25,3	55,3	6,4	85 / 15	19,1%
BU08280704	Hazenkamp	Oss	1505	73,91	110,87	Zeer groene woonwijk	C	22,1	5,7	27,2	55,0	1,7	46 / 54	8,6%
BU08280604	Vondellaan-Zuid	Oss	2205	100,66	118,97	Zeer groene woonwijk	C	19,1	3,5	32,3	54,9	1,7	76 / 24	14,9%
BU08280705	Loovelt	Oss	1700	89,47	118,53	Zeer groene woonwijk	C	21,8	4,7	27,5	53,9	2,4	66 / 34	12,3%
BU08280304	Bomenbuurt	Oss	675	115,91	153,15	Zeer groene woonwijk	C	26,8	5,0	22,0	53,8	0,0	73 / 27	19,2%
BU08281200	Macharen	Macharen	650	97,89	222,73	Dorp	D	36,7	7,0	9,7	53,4	1,4	36 / 64	8,1%
BU08280707	Westerveld	Oss	1145	95,12	118,86	Zeer groene woonwijk	D	30,5	7,8	14,3	52,6	0,7	74 / 26	14,3%
BU08281007	Buitengebied Duurendseind	Berghem	280	168,80	791,25	Zeer groene woonwijk	A	27,9	6,2	17,8	51,9	0,5	16 / 84	1,9%
BU08280702	Hoefeind	Oss	705	97,56	126,87	Zeer groene woonwijk	C	23,1	4,3	24,4	51,8	2,7	65 / 35	10,1%
BU08280303	Zeeheldenbuurt II	Oss	660	58,49	128,32	Zeer groene woonwijk	D	34,6	3,8	13,1	51,4	0,0	39 / 61	7,4%
BU08281500	Herpen	Herpen	2380	88,26	190,15	Dorp	D	35,2	5,5	10,4	51,1	1,2	37 / 63	8,1%
BU08280603	Wagenaarstraat en omgeving	Oss	2015	101,98	117,71	Zeer groene woonwijk	C	20,0	3,9	27,1	51,1	3,5	82 / 18	20,7%
BU08281300	Megen	Megen	1650	68,63	168,47	Dorp	D	29,8	7,0	13,3	50,1	1,6	34 / 66	7,4%
BU08281901	Teeffelen	Teeffelen	190	89,09	471,51	Dorp	C	32,8	6,3	10,7	49,8	2,9	16 / 84	1,3%
BU08282201	Runrot en Papendijk	Geffen	255	372,68	590,15	Dorp	A	37,5	2,6	9,7	49,8	7,3	61 / 39	11,7%
BU08280708	Klein Mikkeldonk	Oss	1075	89,28	121,55	Groene woonwijk	D	28,1	6,2	15,2	49,5	8,0	69 / 31	15,2%
BU08281800	Lith	Lith	3025	85,75	198,13	Dorp	D	30,7	5,8	12,9	49,5	1,2	39 / 61	8,1%
BU08281400	Ravenstein	Ravenstein	2210	92,89	152,59	Dorp	D	24,5	6,5	18,5	49,5	6,4	51 / 49	11,3%
BU08280301	Oranjebuurt I en Ruivert	Oss	925	143,93	267,90	Groene woonwijk	C	19,1	4,5	24,6	48,1	0,5	40 / 60	15,8%
BU08282100	Maren-Kessel	Maren-Kessel	715	48,40	159,84	Dorp	E	28,5	6,6	10,6	45,7	1,0	19 / 81	8,4%
BU08280305	Oranjebuurt II	Oss	515	51,08	86,52	Groene woonwijk	D	20,1	5,0	19,6	44,7	0,0	44 / 56	20,0%
BU08281401	De Kolk, Schonenberg en De Weem	Ravenstein	835	148,28	215,96	Dorp	C	26,3	6,0	12,1	44,4	2,0	60 / 40	21,4%
BU08280706	Lockaert	Oss	1690	38,49	62,96	Groene woonwijk	E	20,7	6,1	17,6	44,3	1,4	42 / 58	16,5%
BU08281001	Berghem-Zuid	Berghem	5430	60,70	120,00	Groene woonwijk	E	31,8	6,2	5,6	43,5	0,5	50 / 50	17,1%
BU08280105	Schadewijk Noord-Oost	Oss	1045	76,52	83,82	Groene woonwijk	D	19,8	3,0	20,7	43,5	0,5	88 / 12	17,6%
BU08280403	De Noord	Oss	1975	45,50	77,49	Groene woonwijk	E	26,9	6,9	9,0	42,8	4,5	53 / 47	21,1%
BU08282200	Geffen	Geffen	4065	50,70	132,33	Dorp	E	24,1	5,5	13,0	42,6	0,4	30 / 70	12,8%
BU08280402	Mettegrupel	Oss	2025	51,41	96,09	Groene woonwijk	E	26,3	7,7	8,2	42,2	0,7	50 / 50	18,5%
BU08280404	Rusheuvel	Oss	645			Sportpark	V	28,4	2,4	10,7	41,4	0,4	86 / 14	14,5%
BU08280103	Vogelbuurt	Oss	1115	54,43	81,68	Groene woonwijk	E	23,8	4,7	12,3	40,8	1,1	61 / 39	20,5%
BU08280709	Schalkskamp	Oss	1365	37,08	73,15	Groene woonwijk	E	20,6	8,5	11,3	40,4	0,5	35 / 65	16,2%
BU08281000	Berghem-Noord	Berghem	4285	46,42	128,19	Groene woonwijk	E	22,5	5,2	11,3	39,1	0,3	30 / 70	14,3%
BU08282000	Oijen	Oijen	850	31,57	114,32	Dorp	E	25,1	5,5	7,7	38,3	1,4	25 / 75	12,3%
BU08280104	Roofvogelbuurt	Oss	990	46,16	65,10	Groene woonwijk	E	20,1	5,0	11,7	36,8	0,2	65 / 35	20,7%
BU08280700	Vlashoek	Oss	2475	33,67	71,77	Groene woonwijk	E	16,9	5,4	14,0	36,4	0,0	32 / 68	19,0%
BU08280600	Staatsliedenbuurt	Oss	2070	42,00	56,05	Groene woonwijk	E	16,9	3,3	15,2	35,3	0,2	66 / 34	24,0%
BU08280401	Hertogenbuurt	Oss	2965	45,50	62,20	Groene woonwijk	F	18,9	3,9	11,5	34,3	0,2	66 / 34	28,0%
BU08280300	Kortfoort	Oss	2525	38,21	66,51	Spoorzone	E	14,1	4,5	14,8	33,4	0,1	44 / 56	23,2%
BU08280102	Verzetsheldenbuurt II	Oss	1500	40,40	63,43	Groene woonwijk	E	17,0	3,5	12,8	33,3	0,0	50 / 50	22,2%
BU08280000	Centrum-West	Oss	3275	24,98	49,99	Spoorzone	F	16,0	4,9	10,7	31,6	0,0	36 / 64	24,1%
BU08280001	Centrum-Noord	Oss	685	32,95	69,80	Groene woonwijk	E	13,5	4,1	12,6	30,3	0,0	32 / 68	30,5%
BU08280605	Euterpelaan-Noord	Oss	105			Spoorzone	X	15,5	2,4	11,8	29,7	0,1	64 / 36	39,3%
BU08280302	Zeeheldenbuurt I	Oss	640	33,92	46,19	Versteende woonwijk	E	16,5	3,2	9,9	29,7	0,0	69 / 31	34,3%
BU08280101	Berghenseweg-Zuid	Oss	1830	19,33	43,83	Versteende woonwijk	F	14,6	5,3	9,3	29,1	0,1	34 / 66	26,2%
BU08280503	De Geer	Oss	0			Bedrijventerrein	X	23,6	1,9	2,2	27,7	1,4	32 / 68	42,9%
BU08280002	Centrum-Zuid	Oss	1790	46,67	55,18	Spoorzone	E	11,3	2,1	13,7	27,1	0,1	74 / 26	40,5%
BU08280201	Landweer	Oss	70			Bedrijventerrein	X	15,2	1,5	10,2	26,9	0,0	53 / 47	38,3%
BU08280202	Danenhoef	Oss	275			Bedrijventerrein	X	15,5	2,0	7,7	25,2	0,2	56 / 44	41,6%
BU08280100	Verzetsheldenbuurt I	Oss	2490	21,94	33,68	Versteende woonwijk	F	12,7	2,8	8,8	24,3	0,0	55 / 45	31,9%
BU08280400	Oorlogsheldenbuurt	Oss	560	32,08	47,42	Versteende woonwijk	E	12,9	2,2	8,6	23,8	0,0	61 / 39	26,1%
BU08280200	Moleneind	Oss	25			Bedrijventerrein	X	8,2	1,5	7,1	16,9	0,0	43 / 57	46,6%

Bijlage 7: Excel tabel toetsing Osse maatlat

Aparte Bijlage